

MIASTO I GMINA DRAWSKO POMORSKIE

**LOKALNY PLAN REWITALIZACJI
MIASTA DRAWSKO POMORSKIE
2005-2006**

SPIS TREŚCI

1

I. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE	3
1. Krótka charakterystyka gminy i miasta.....	3
2. Zagospodarowanie przestrzenne.....	4
Granice stref ochrony konserwatorskiej.....	5
Uwarunkowania ochrony środowiska - sfera ekologiczna.....	5
Własność gruntów i budynków.....	5
Infrastruktura lokalna.....	6
Identyfikacja problemów.....	10
3. Gospodarka.....	11
Zróżnicowanie poziomu rozwoju poszczególnych obszarów miasta.....	11
Dominujące sektory w gospodarce miejskiej	12
Podstawowe branże gospodarki i firmy na terenie miasta.....	13
Zatrudnienie w poszczególnych sektorach.....	14
Turystyka.....	16
Identyfikacja problemów.....	17
4. Sfera społeczna.....	17
Struktura demograficzna i społeczne trendy.....	17
Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji...20	
Szkolnictwo, służba zdrowia, bezpieczeństwo, pomoc społeczna.....	22
Identyfikacja problemów.....	24
5. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi wyżej wymienionych sektorów.....	26
6. Analiza potencjału miasta Drawsko Pomorskie (analiza SWOT).....	28
II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO-SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU.....	30
III. ZAŁOŻENIA PLANU REWITALIZACJI.....	34
1. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.....	34
2. Planowane zadania oraz ich uzasadnienie.....	36
3. Kryteria realizacji	38
4. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	38
IV. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2004-2006 W OBSZARZE REWITALIZOWANYM	41
V. PLAN FINANSOWY.....	52
VI. SYSTEM WDRAŻANIA PROJEKTÓW	59
VII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	61

I. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE

1. Krótka charakterystyka gminy i miasta

Drawsko Pomorskie to gmina miejsko - wiejska położona w województwie zachodniopomorskim w powiecie drawskim. Sąsiaduje z następującymi gminami: od wschodu - Złocieniec, od północy - Ostrowice, Brzeźno, Łobez, od zachodu - Węgorzyno, Ińsko oraz z gminą Kalisz Pomorski od południa.

Gmina swoim zasięgiem obejmuje 32 miejscowości (w tym 31 wsi) skupionych w 12 sołectwach. Jedynym miastem na terenie gminy jest Miasto Drawsko Pomorskie.

Mapa nr 1: Gminy powiatu drawskiego

Obszar gminy leży na Pojezierzu Drawskim – jednej z największych jednostek fizjograficznych Pojezierza Zachodniopomorskiego. Według regionalizacji geograficznej, północna, środkowa i wschodnia część gminy leży na obszarze mezoregionu Pojezierza Drawskiego. Wchodzi on w skład makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego.

Południowa część omawianego terenu leży natomiast w mezoregionie Równina Drawska, składającego się na makroregion Pojezierze Południowopomorskie.

Gmina Drawsko Pomorskie jest jednym z większych i atrakcyjniejszych terenów turystycznych na Pojezierzu Drawskim. Oprócz turystyki dominuje także produkcja przemysłowa i rolna.

Powierzchnia gminy wynosi 344,5 km², w tym powierzchnia miasta Drawsko Pomorskie to 32 km². W 2004 roku Drawsko Pomorskie zamieszkuje 11942 osób, a gęstość zaludnienia w mieście kształtuje się na poziomie 373,18 osób/km².

Drawsko Pomorskie dzięki dość dobrze rozwiniętej sieci drogowej (droga krajowa nr 20, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne) posiada dogodne połączenia z resztą województwa i kraju.

Mapa nr 2: Miasto Drawsko Pomorskie

2. Zagospodarowanie przestrzenne

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Drawsko Pomorskie uwzględniają naturalne tendencje rozwojowe i lokalne tradycje, wartości i predyspozycje środowiska przyrodniczego, a także czynniki społeczne i gospodarcze.

Granice stref ochrony konserwatorskiej

Obszar centralnej części miasta otoczony jest strefą ochrony konserwatorskiej. Większość zabudowy z obszaru objętego strefą ochrony konserwatorskiej pochodzi z XIX i początku XX w. W tym rejonie zlokalizowana jest siedziba władz miasta i gminy i większość usług.

Uwarunkowania ochrony środowiska - sfera ekologiczna

Gospodarką odpadami komunalnymi w mieście zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Drawsku Pomorskim. W Mielenku Drawskim, oddalonym 3 km od Drawska Pomorskiego, uruchomiono największe i najnowocześniejsze w powiecie składowisko odpadów komunalnych oraz odpadów z jednostek wojskowych. Właścicielem składowiska jest Gmina Drawsko Pomorskie.

Ilość odpadów deponowanych na składowisku stanowi około 4.000 Mg/rok. Podstawowe parametry składowiska odpadów:

- powierzchnia obiektu: 4,2 ha,
- powierzchnia wykorzystana: 1,4 ha
- pojemność całkowita: 33.000 Mg
- pojemność wykorzystana: 8.000 Mg
- stopień wykorzystania składowiska: 24%

Na składowisku prowadzi się sortowanie surowców wtórnych, system zbiórki odpadów niebezpiecznych oraz problemowych. Odpady przemysłowe są zbierane i wywożone przez wyspecjalizowane firmy prywatne lub przez zakłady przemysłowe we własnym zakresie.

Od lipca 2003 r. na terenie miasta rozpoczęto wdrażanie systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych. Zbierane są takie surowce jak: makulatura, szkło oraz tworzywa sztuczne. Zbiórka tych odpadów odbywa się w systemie pojemnikowym, a organizacją systemu zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Drawsku Pomorskim.

W zakresie zanieczyszczeń do atmosfery należy zauważyć, iż istniejące zakłady przemysłowe w Drawsku Pomorskim nie emitują szkodliwych gazów ani pyłów.

Własność gruntów i budynków

Wśród grup rejestrowych, władających gruntami w granicach administracyjnych miasta Drawsko Pomorskie, dominują własności: Skarbu Państwa, gminy i związków międzygminnych, spółek prawa handlowego i osób fizycznych. Zajmują one ok. 98,4 % wszystkich gruntów miejskich. Udział procentowy ww. grup rejestrowych przedstawia się następująco:

- 49% stanowią grunty Skarb Państwa (w tym: Zasobów Własności Rolnej SP, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych),
- 26% stanowią grunty gmin i związków międzygminnych,
- 21,8% grunty osób fizycznych,

- 1,6% to grunty spółek prawa handlowego.

Zdecydowana przewaga własności gruntów Skarbu Państwa na terenie miasta wynika z faktu, iż w jego granicach znajdują się znaczne obszarowo grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej SP. W strukturze użytkowania tych gruntów ponad 91% stanowią użytki rolne. Zaledwie 6% gruntów Skarbu Państwa stanowią grunty przekazane w użytkowanie wieczyste – w tym prawie 45% to tereny w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych.

Wśród grup rejestrowych, władających nieruchomościami w granicach administracyjnych miasta Drawsko Pomorskie, dominuje własność komunalna - 57,16%.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zlokalizowana jest w peryferyjnych częściach miasta. W północnej części miasta, w sąsiedztwie cmentarza, zlokalizowano niewielkie współczesne osiedle zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Infrastruktura lokalna

Wodociągi

Woda dla potrzeb miasta dostarczana jest z miejskiej stacji wodociągowej, opartej o 4 studnie. W ciągu technologicznym uzdatniania wody Stacja Uzdatniania Wody wyposażona jest w odżelaziacze. Długość sieci wodociągowej w obrębie miasta wynosi 14,2 km. Stacja zlokalizowana jest przy ul. Łąkowej we wschodniej części miasta. Miasto zwodociągowane jest w 92%. Pracujące na terenie miasta Drawsko Pomorskie komunalne ujęcia wody mogą pobierać zgodnie z pozwoleniem wodno – prawnym łącznie 3 000 m³ wody na dobę.

Kanalizacja

Miasto Drawsko Pomorskie posiada grawitacyjną sieć kanalizacji sanitarnej i w niewielkiej części ciśnieniową oraz ogólnospławną. Kanalizacja sanitarna ma długość 9,5 km, ogólnospławną 6,3 km, tłoczna 0,7km. Miasto skanalizowane jest w 80%, a sieć kanalizacyjna wykonana jest z kamionki, betonu, żeliwa, PE oraz PCV. Stan techniczny sieci kanalizacyjnej uznaje się za dobry, jednak istnieje konieczność rozbudowy sieci kanalizacyjnej sanitarnej.

Oczyszczalnia ścieków

Na terenie Drawska Pomorskiego znajduje się zbiorowa oczyszczalnia ścieków, oddana do eksploatacji w 1994 r. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczno-chemiczna o średniej wydajności $Q = 2\,200\text{m}^3/\text{d}$. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Drawy.

Bilans ścieków z miasta i gminy Drawsko Pomorskie w 2002 roku wyniósł $Q_{\text{śrd}} = 3110\text{m}^3/\text{d}$. W porze deszczowej do oczyszczalni dopływają ścieki ogólnospławne, natomiast w celu wyrównania spływu, nadmiar ścieków ogólnospławnych gromadzony jest w zbiorniku retencyjnym. Osad odwodniony i ustabilizowany jest kompostowany na terenie oczyszczalni do późniejszego wykorzystania przyrodniczego lub wywożony na wysypisko.

Energetyka

Zaopatrzenie w energię elektryczną gospodarstw domowych miasta Drawsko Pomorskie jest powszechne. Energię elektryczną na potrzeby miasta dostarcza stacja elektroenergetyczna obsługiwana przez Zakład Energetyczny Koszalin S.A. Rejon Energetyczny Drawsko Pomorskie.

Zasilanie w energię elektryczną obszaru miasta odbywa się liniami napowietrzno – kablowymi, których długość na terenie miasta wynosi: 25.600m dla linii napowietrznych oraz 134.500m dla linii kablowych. Stan techniczny urządzeń określono jako dobry, jednak sama sieć wymaga rozbudowy.

Sieć ciepłownicza

Drawsko Pomorskie posiada własny zakład ciepłowniczy - Zakład Energetyki Ciepłej Spółka z o. o., która zaopatruje mieszkańców w ciepło. ZEC dysponuje 7 kotłowniami rejonowymi wyposażonymi w sieć ciepłą oraz 4 ciepłowniami lokalnymi. Kotłownie te pokrywają ok. 24% zapotrzebowania na energię ciepłą (ogrzewanie mieszkań, sklepów i biur).

Sieć gazowa

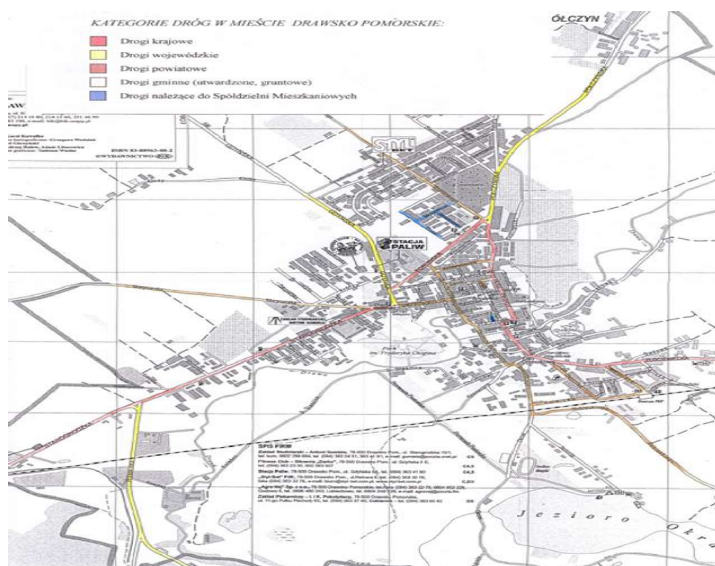
Mieszkańcy miasta korzystają z sieci gazowej wybudowanej przez Zakład Gazowniczy w Koszalinie i Urząd Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie, dostarczającej gaz GZ-50 (do niedawna GZ-35). Baza Rozdzielni Gazu mieści się w Drawsku Pomorskim przy ul. Złocienieckiej.

Do sieci przyłączono dotychczas głównie odbiorców instytucjonalnych, budownictwo mieszkaniowe zorganizowane oraz indywidualne gospodarstwa domowe. Sieć gazowa średniego ciśnienia ma łączną długość 5,9 km. Sieć niskiego ciśnienia obejmuje 438 km. Liczba odbiorców wynosi ponad 3200 w tym komunalnych ok. 3100. Część mieszkańców gminy zaopatruje się w gaz butlowy.

Drogi

W obrębie Drawska Pomorskiego znajdują się zarówno drogi gminne i powiatowe, wojewódzkie oraz droga krajowa. Mapa nr 3 na kolejnej stronie przedstawia kategorie dróg i ich lokalizację na planie miasta.

Mapa nr 3: Kategorie dróg w Drawsku Pomorskim

Jak można zauważyć na powyższej mapie, przez Drawsko przebiega jedna droga krajowa, 4 drogi wojewódzkie oraz drogi gminne i powiatowe:

- droga krajowa nr 20: Stargard Szczeciński – Szczecinek, przebiega wzdłuż ulic Starogrodzkiej, Gdyńskiej, Toruńskiej, 11 Pułku Piechoty, Piłsudskiego oraz Złocienieckiej. Droga ta łączy miasto z innymi ważnymi szlakami komunikacyjnymi – drogą krajową nr 3 i 11, oraz pośrednio z drogą krajową nr 10. Zarządcą drogi jest Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych Oddział Północno - Zachodni w Szczecinie, Rejon Dróg Krajowych w Szczecinku.
- drogi wojewódzkie:

Zarządcą dróg wojewódzkich jest Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie
Rejon Dróg Wojewódzkich Drawsko Pomorskie.

- Pod względem stanu technicznego droga krajowa nie spełnia normatywnych wymagań technicznych (klasy technicznej) ze względu na przekrój całej drogi, nośność i stan nawierzchni jezdni. Drogi wojewódzkie i część dróg powiatowych także nie odpowiadają normom technicznym w zakresie przekroju drogi. W złym stanie technicznym jest również część dróg powiatowych i gminnych. Brak jest obwodnicy okalającej miasto. Poniższa mapa obrazuje stan techniczny dróg w mieście.

STAN DROG W MIEŚCIE DRAWSKO POMORSKIE

Teren gminy Drawsko Pomorskie, w tym miasta, jak i całego powiatu drawskiego obsługiwany jest przez Telekomunikację Polską S.A. w zakresie sieci telefonicznej, telefaksowej i sieci transmisji danych. Miejskowa placówka telekomunikacyjna dysponuje centralą telefoniczną o 5000 numerów. Centrala została przyłączona do nowozrealizowanej linii światłowodowej, umożliwiającej świadczenie operatorowi nowoczesnych, cyfrowych usług.

Na terenie gminy funkcjonuje także sieć telekomunikacyjna MON i Polskich Sieci energetycznych. Cały obszar miasta znajduje się też w zasięgu trzech operatorów telefonii komórkowej, tj. Idea, Plus GSM i Era GSM.

Identyfikacja problemów

Podstawowe problemy dotyczące stanu infrastruktury, stanu środowiska, stanu i własności gruntów i budynków:

- tzw. dzikie wysypiska śmieci;
- brak terenów dla rozwoju zorganizowanego w tym deweloperskiego i „budownictwa czynszowego”;
- brak dostatecznej liczby mieszkań;
- zły stan techniczny lokali komunalnych;
- obszar historyczny miasta wymaga rewaloryzacji i modernizacji zabudowy;
- sieć energetyczna wymaga rozbudowy.

Potrzeby inwestycyjne związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków

- Rozwój infrastruktury technicznej w pełnym zakresie dla miasta, w tym rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej.

Potrzeby związane z siecią dróg

- Usprawnienie systemu komunikacji drogowej (realizacja obwodnicy), rozwiązanie problemu parkowania i garażowania pojazdów;
- Potrzeba modernizacji dróg ze względu na ich zły stan techniczny i niedostosowanie do normatywnych wymagań technicznych niektórych z nich.

3. Gospodarka

Zróźnicowanie poziomu rozwoju poszczególnych obszarów miasta

Drawsko Pomorskie jest miastem powiatowym. Swoje siedziby mają tu wszystkie urzędy i instytucje o charakterze rejonowym. Najważniejszymi działami gospodarki dla miasta są: usługi, turystyka, przemysł nieuciążliwy dla środowiska (drzewny, przetwórstwo rolne), rolnictwo, budownictwo. Funkcje usługowe w mieście są w dużej części związane z obsługą wojska, gdyż południową część gminy zajmuje jeden z największych w Europie poligonów wojskowych, który od 1996 r. wykorzystywany jest do ćwiczeń wojsk NATO.

Główne osie przestrzenne układu urbanistycznego miasta tworzą ul. Piłsudskiego, Sybiraków i Sikorskiego. Główne przestrzenie publiczne tworzy wydzielony przestrzennie rynek otoczony zwartą historyczną zabudową. Centralna część, w której mieści się siedziba władz miasta, otoczona jest strefą ochrony konserwatorskiej, a większość zabudowy z tego obszaru pochodzi z XIX i początku XX w. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zlokalizowana jest w peryferyjnych częściach miasta. Rejon historyczny wymaga rewaloryzacji i modernizacji zabudowy, tak aby przywrócić mu reprezentacyjny charakter.

W centralnej części miasta nie zlokalizowano znacznie większych zakładów przemysłowych, a zabudowa istniejących zakładów, w części zachodniej i południowej miasta, ma także walory historyczne. W północnej części miasta, w sąsiedztwie cmentarza, zlokalizowane jest współczesne osiedle zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z lat 80.

Dominujące sektory w gospodarce miejskiej

Stan gospodarki Gminy Drawsko Pomorskie charakteryzuje się dużym udziałem w ogólnej ilości funkcjonujących firm podmiotów handlowych (ok. 40%) i usługowych (ok. 30%). Mało jest przedsiębiorstw z branży przemysłowej i budownictwa. Rozwój przedsiębiorczości w gminie przejawia raczej niską dynamikę, głównie ze względu na: brak kapitału, brak lokalnych i

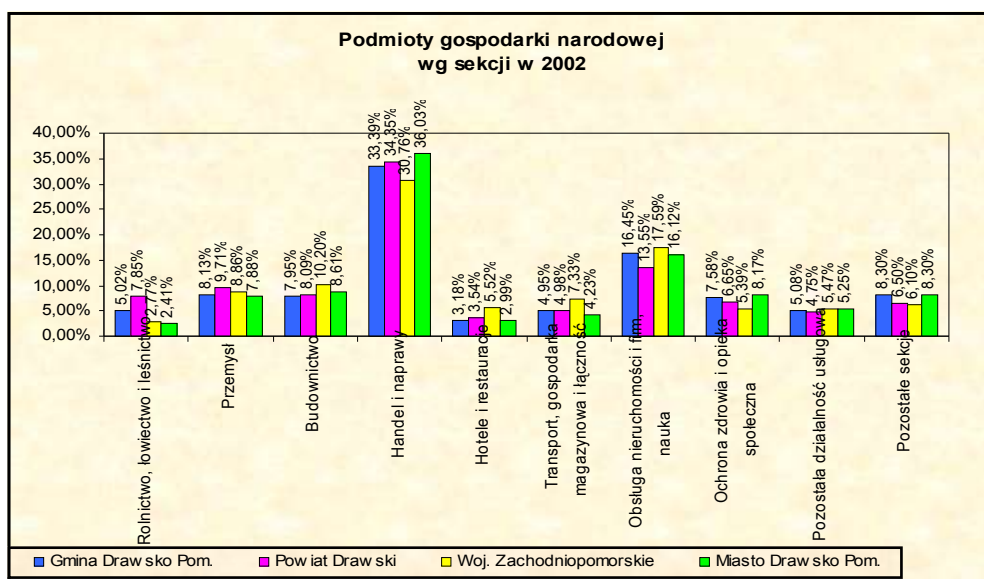
zewnątrznych inwestorów strategicznych, wysoką stopę bezrobocia, wysoką stopę ubóstwa mieszkańców, brak tradycji w zakresie przedsiębiorczości, niski stopień edukacji ekonomicznej mieszkańców.

Liczba podmiotów gospodarczych operujących na terenie miasta i gminy Drawsko Pomorskie na koniec roku 2002 wyniosła 1635, co stanowi około 30,5% wszystkich podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu drawskiego. Działalność aż 83,8% (1371 szt.) podmiotów była skupiona na terenie miasta Drawsko Pomorskie

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów działających na terenie miasta Drawska Pomorskiego mają firmy z sektora zajmującego się handlem i naprawami (36,03%). Udział przedsiębiorstw w tym sektorze na terenie powiatu wynosi 34,35%. Przedsiębiorstwa z tego sektora są wrażliwe na zmiany koniunkturalne, co przekłada się na niestabilność pod względem zatrudnienia. Należy jednak zauważyć, że mimo dużych fluktuacji zarówno w przychodach jak i w zatrudnieniu, branża ta rozwija się najdynamiczniej nie tylko w mieście, lecz także na terenie całego kraju. Tego rodzaju działalność nie wymaga dużych nakładów inwestycyjnych oraz charakteryzuje się dość dużą elastycznością, jeśli chodzi o dopasowanie do popytu.

W celu lepszego zobrazowania różnic, dane dotyczące struktury podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji PKD w gminie odniesiono do struktury przedsiębiorstw w gminie, powiecie oraz województwie, co zostało przedstawione na Wykresie 1 na następnej stronie.

Wykres nr 1: Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji - stan na koniec 2002 roku

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Jak wspomniano, na powyższym wykresie w strukturze podmiotów widoczny jest zwiększony udział przedsiębiorstw z sektora handlu i napraw oraz nauki i obsługi nieruchomości i firm. Udział tego ostatniego sektora jest większy na terenie miasta niż na terenie powiatu o ok. 2,5 pkt. procentowego.

Według danych z Urzędu Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie obecnie funkcjonuje tam 845 podmiotów. Najwięcej, bo aż 308 podmiotów prowadzi działalność handlową, a usługi niematerialne prowadzi 279 podmiotów. Od lat 90-tych XX w. można zauważyć gwałtowny rozwój handlu i usług w Drawsku Pomorskim. Od tamtego czasu większość istniejących placówek handlowych zostało sprywatyzowanych, a oprócz tego powstało wiele nowych sklepów i hurtowni (obecnie działa 37 hurtowni). Można stwierdzić, że sieć handlowa i usługowa jest dobrze rozwinięta i w pełnym zakresie odpowiada potrzebom mieszkańców miasta i gminy.

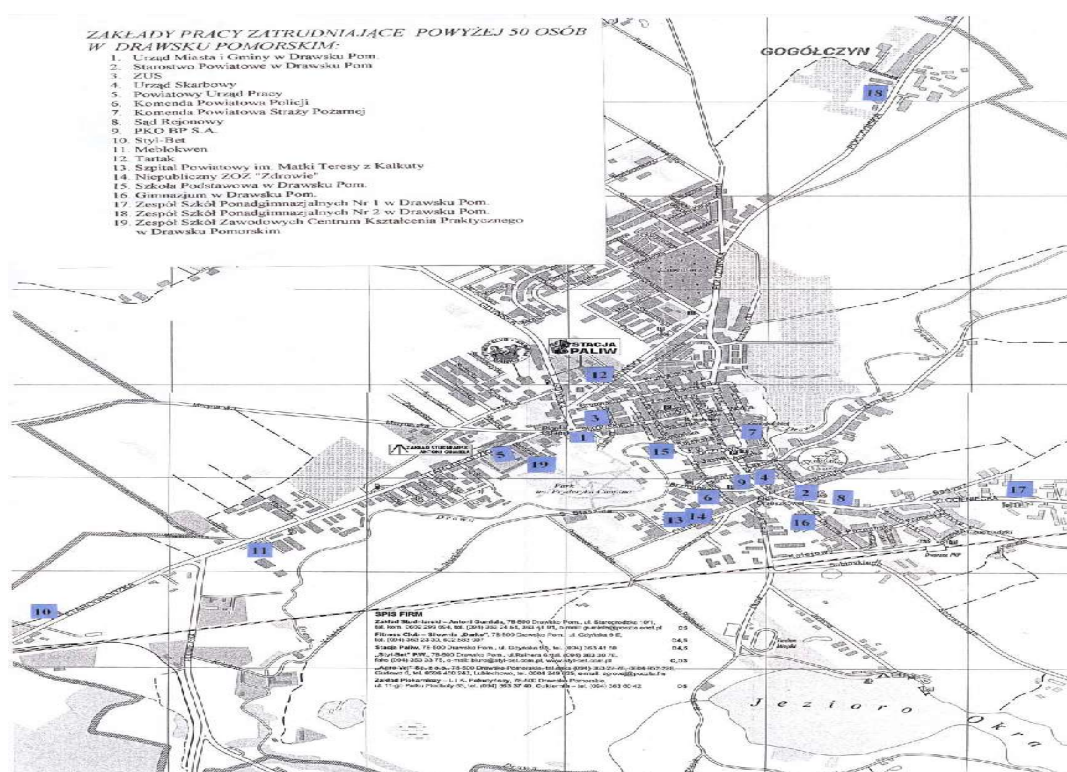
Podstawowe branże gospodarki i firmy na terenie miasta

Do niedawna na terenie Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie główną gałęzią przemysłu był przemysł rolno-spożywczy. Do dużych zakładów funkcjonujących na terenie gminy należały Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego oraz Mleczarnia, które uległy reorganizacji. Do podmiotów gospodarczych, które wyróżniają się wielkością swojej działalności możemy zaliczyć następujące firmy:

- Elementy Małej Architektury „Styl -Bet” Sp. J.
- „Meblokwen” Sp. z o.o.
- Drawskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. A.
- Zakłady Przemysłu Drzewnego
- P.U.H. ”Fach”
- Przedsiębiorstwo Budowlane – Roman Orłowski

Najważniejsze zakłady pracy na terenie miasta, zatrudniające powyżej 50 osób, przedstawia poniższa mapa.

Mapa nr 5: Najważniejsze zakłady pracy w Drawsku Pomorskim

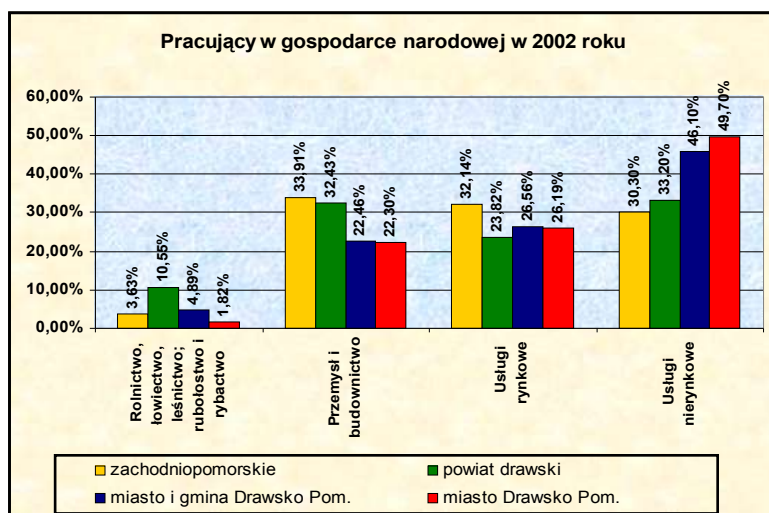

Zatrudnienie w poszczególnych sektorach

Najwięcej, bo aż 49,7% ogółu zatrudnionych było w dziale usług nierynkowych. Drugim działem pod względem liczby zatrudnionych był sektor usług rynkowych, w którym pracowało 26,19 % zatrudnionych w mieście. Ogółem prawie 76% zatrudnionych pracuje w sektorze usług, co plasuje miasto Drawsko Pomorskie w gronie miast, w których struktura gospodarki i zatrudnienia odzwierciedla średnie wartości dla krajów Wspólnoty Europejskiej – około 73%.

W celu lepszego zobrazowania powyższych zależności przedstawiono je w formie wykresu nr 2.

Wykres nr 2: Pracujący w gospodarce narodowej

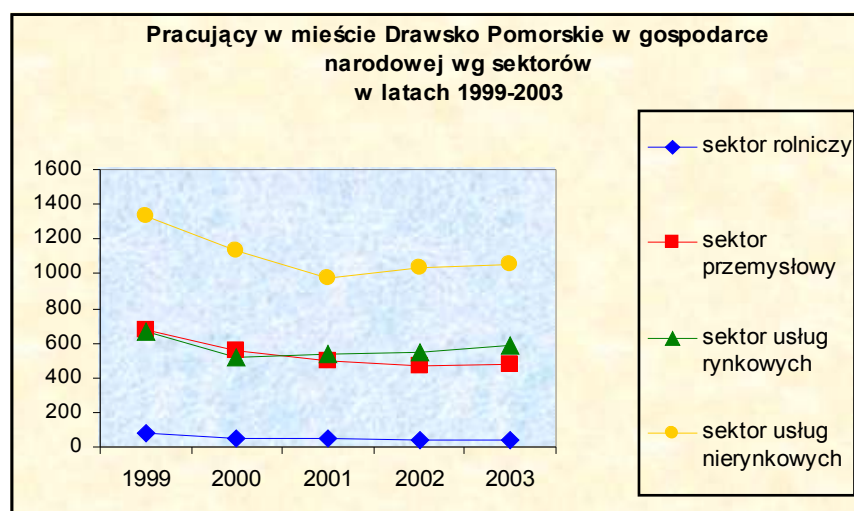

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Na terenie miasta Drawsko Pomorskie w 2002 roku zatrudnionych było ogółem 2085 osób. Kobiety stanowiły 55,3% zatrudnionych. W 2003 roku liczba zatrudnionych wyniosła 2150 (realny wzrost zatrudnienia w liczbach bezwzględnych - 65 osób), z czego kobiety stanowiły 56,3%. Na 65 nowopowstałych miejsc pracy, 57 miejsc objęły kobiety. 68% zatrudnionych mieszkańców miasta pracowało w sektorze publicznym.

Trendy zmiany zatrudnienia w ostatnich pięciu latach w poszczególnych sektorach obrazuje wykres nr 3 na następnej stronie. Od 2001, w którym nastąpił spadek zatrudnienia rosła liczba pracujących w sektorze usług nierynkowych. Liczba pracujących w sektorze usług rynkowych od 2000 roku również stopniowo rośnie, natomiast w sektorze przemysłowym po spadku w 2001 roku utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Trend zastępowania miejsc pracy w przemyśle miejscami pracy w sektorze usług jest charakterystycznych dla nowoczesnych post-industrialnych gospodarek i z pewnością będzie się utrzymywać przez najbliższych kilka lat.

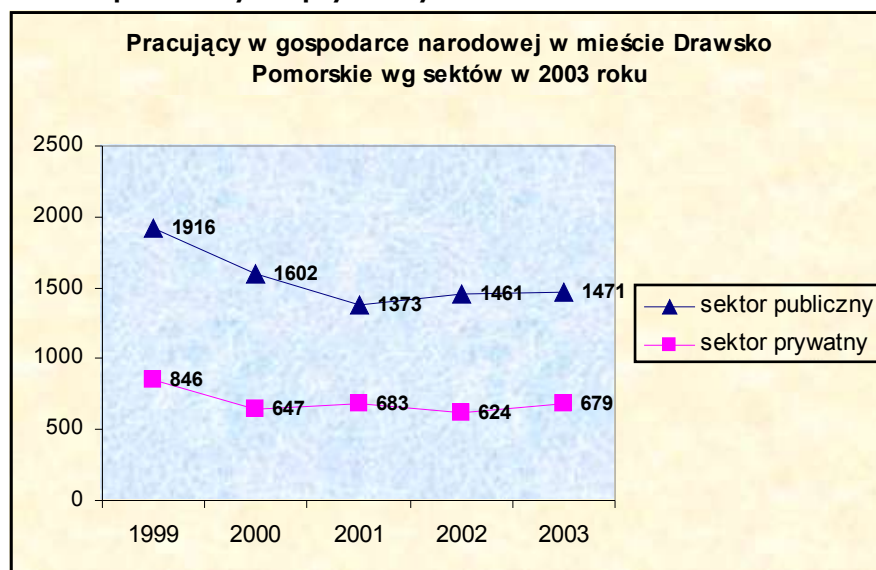
Wykres nr 3: Pracujący w mieście Drawsko Pomorskie w latach 1999 – 2003 w poszczególnych sektorach

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

W ostatnich pięciu latach trend zatrudnienia w sektorze publicznym po spadku w 2001 roku ma tendencję wzrostową, natomiast w sektorze prywatnym liczba pracujących spadła w roku 2000 i 2002, a obecnie powoli wzrasta, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 4: Pracujący w mieście Drawsko Pomorskie w latach 1999 – 2003 w sektorze publicznym i prywatnym

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Turystyka

Z uwagi na to, że Gmina Drawsko Pomorskie posiada naturalne walory przyrodniczo-krajobrazowe, które stwarzają możliwości do organizacji wypoczynku, turystyka jest bardzo ważnym elementem gospodarki gminy.

Czyste, nieskażone środowisko, ukształtowanie terenu, rzeki, jeziora oraz duże obszary leśne wpływają w znaczący sposób na atrakcyjność turystyczną gminy. O atrakcyjności turystycznej decyduje także infrastruktura turystyczna, a w szczególności baza noclegowa, gastronomia, obiekty rekreacyjne. O ile walory przyrodnicze i krajobrazowe są ogromnym atutem gminy, to wyposażenie gminy w obiekty turystyczne, czy zagospodarowanie terenu jest niewystarczające i w tej dziedzinie pozostaje dużo do zrobienia.

Miejscowością o największym natężeniu ruchu turystycznego jest Drawsko Pomorskie. Związane jest to z dobrym połączeniem komunikacyjnym miasta z innymi miejscowościami, dobrze rozwiniętym handlem i usługami niematerialnymi oraz informacją turystyczną. Z punktu widzenia potencjału turystycznego gminy i dużego popytu jej ofertę turystyczno-rekreacyjną, należy uznać, że oferta bazy noclegowej w mieście jest stanowczo niewystarczająca. Ponadto jej stan techniczny i standard pozostawia wiele do życzenia. Większość obiektów jest niedoinwestowanych i nieprzystosowanych do działalności całorocznej. W Drawsku Pomorskim szczególnie odczuwalny jest brak hotelu o odpowiednio wysokim standardzie (co najmniej 3 gwiazdkowy), z zapleczem gastronomicznym, bazą odnowy-biologicznej i rekreacyjną, funkcjonującym jako obiekt całoroczny.

Perspektywy rozwojowe miasta w turystyce, dzięki atrakcyjnej lokalizacji, są bardzo duże. Na terenie miasta i gminy jest wiele wolnych terenów inwestycyjnych z przeznaczeniem na usługi turystyczne, gdzie można lokalizować hotele, ośrodki wypoczynkowe, pensjonaty oraz wszelkie inne obiekty rekreacyjne.

Identyfikacja problemów

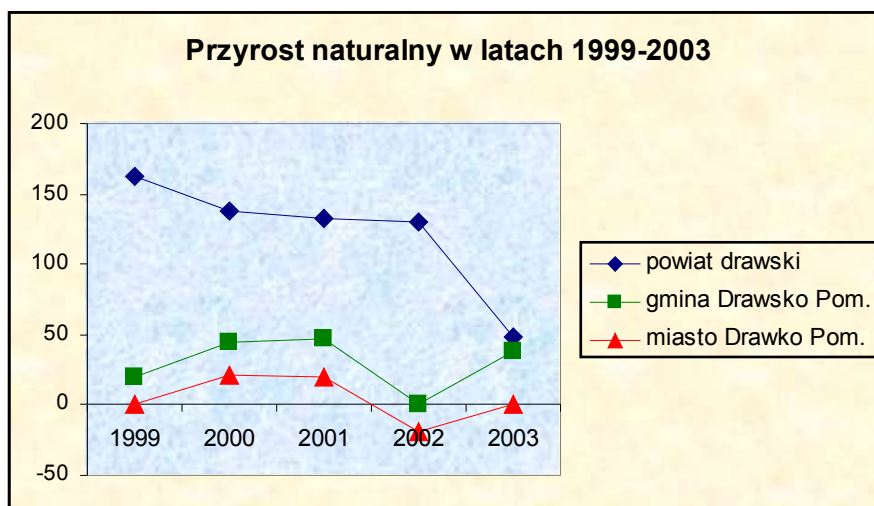
Baza noclegowa i gastronomiczna gminy i miasta jest stosunkowo skromna jak na potencjalne możliwości regionu. W mieście i otoczeniu miasta zbyt mało jest całorocznych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Historyczne centrum miasta wymaga nakładów inwestycyjnych, które podniosą jego atrakcyjność turystyczną.

4. Sfera społeczna

Struktura demograficzna i społeczne trendy

W 2004 liczba mieszkańców miasta Drawsko Pomorskie wynosiła 11 942 osoby. Współczynnik feminizacji określający ile kobiet przypada na 100 mężczyzn na terenie miasta wynosił 106,5, czyli o 3,5 punktu więcej od średniej krajowej. Trendy przyrostu naturalnego w mieście zostały przedstawione na wykresie 5 na kolejnej stronie.

Wykres nr 5: Przyrost naturalny w mieście Drawsko Pomorskie w latach 1999 - 2003

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

W 2003 roku przyrost naturalny w gminie był zerowy. W roku 2002 odnotowano gwałtowne załamanie przyrostu naturalnego, którego poziom w samym mieście był ujemny (-19). Podobna sytuacja występowała na terenie gminy. Natomiast w powiecie od 1999 roku obserwowany jest stopniowy spadek przyrostu naturalnego zakończony w 2003 roku gwałtownym spadkiem (o 82 osoby). Dla samego miasta Drawsko Pomorskiego i gminy rok 2003 był rokiem powrotu do trendu wzrostowego, którego utrzymanie będzie uwarunkowane rozwojem lokalnej gospodarki i spadkiem poziomu bezrobocia.

Tabela 1: Struktura demograficzna miasta Drawsko Pomorskie w 2003 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Ludność w wieku		
		Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
Polska	100%	21,86%	62,94%	15,20 %
Woj. zachodniopomorskie	100%	21,75%	64,47%	13,78%
Powiat drawski	100 %	24,34%	62,78%	12,88%
Gmina Drawsko Pomorskie	100%	23,57%	63,30%	13,13%
Miasto Drawsko Pomorskie	100%	21,97%	64,69%	13,34%

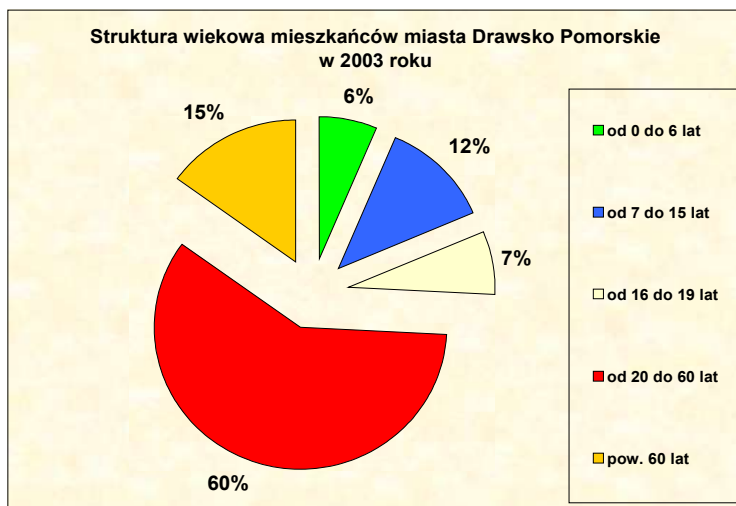
Źródło: Baza danych Regionalnych, GUS

Dane zawarte w tabeli 1 wskazują na zbieżności w strukturze wiekowej mieszkańców gminy, powiatu drawskiego i województwa zachodniopomorskiego. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w mieście jest niższy w porównaniu ze średnią gminną i powiatową, natomiast jest zbliżony do średniej wojewódzkiej. Jednocześnie odsetek osób w wieku produkcyjnym jest wyższy niż w powiecie, natomiast zbliżony do średniej wojewódzkiej. Wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym może stanowić większe zagrożenie bezrobociem w tej kategorii wiekowej. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w mieście nie odbiega znacząco od średniej krajowej i wojewódzkiej, w związku z czym nie będzie tworzyć dla gminy większych niż średnie obciążeń związanych z nakładami na oświatę oraz w przyszłości z większą podażą osób na lokalnym rynku pracy. Sytuacja w samej gminie i powiecie drawskim jest już jednak odmienna i trzeba podkreślić, że wysoki udział

osób w wieku przedprodukcyjnym (o 2.5 punktu procentowego wyższy od średniej wojewódzkiej) wiąże się ze zwiększonymi nakładami na szkolnictwo i edukację i wymaga zdynamizowania rozwoju gospodarczego regionu drawskiego, celem tworzenia nowych miejsc pracy, które wchłoną istniejącą nadwyżkę. Tworzy to dodatkowe wyzwania przed miastem Drawsko Pomorskie jako powiatowym ośrodkiem rozwoju. Z kolei mniejszy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym to mniejsza liczba osób, które posiadają stałe dochody w postaci rent i emerytur (często stanowiących jedyne źródło dochodu gospodarstwa domowego) regularnie przeznaczanych na konsumpcję dóbr i usług, także tych wytwarzanych na terenie miasta Drawsko Pomorskie.

W 2003 roku struktura wiekowa mieszkańców miasta Drawsko Pomorskie przedstawiała się następująco:

Wykres nr 6: Struktura wiekowa mieszkańców miasta Drawsko Pomorskie w 2003 roku

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Czynnikiem bezpośrednio związanym z poziomem bezrobocia jest poziom wykształcenia ludności. Poniższy wykres przedstawia strukturę wykształcenia ludności gminy w 2002 roku.

Wykres nr 7: Struktura wykształcenia mieszkańców miasta Drawsko Pomorskie

Źródło: Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2003

Wśród mieszkańców miasta dominują osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (36%) i zasadniczym zawodowym (24%) – razem 60% mieszkańców miasta. Znaczącą grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym (22%). Odsetek osób z wykształceniem średnim wynosi 10%, a z wyższym ok. 7%. Taka struktura wykształcenia jest charakterystyczna dla całego powiatu, gdzie osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym stanowią aż 60,5% osób w wieku powyżej 13 lat. Następną liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym (19,1%).

Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji

Bezrobotni

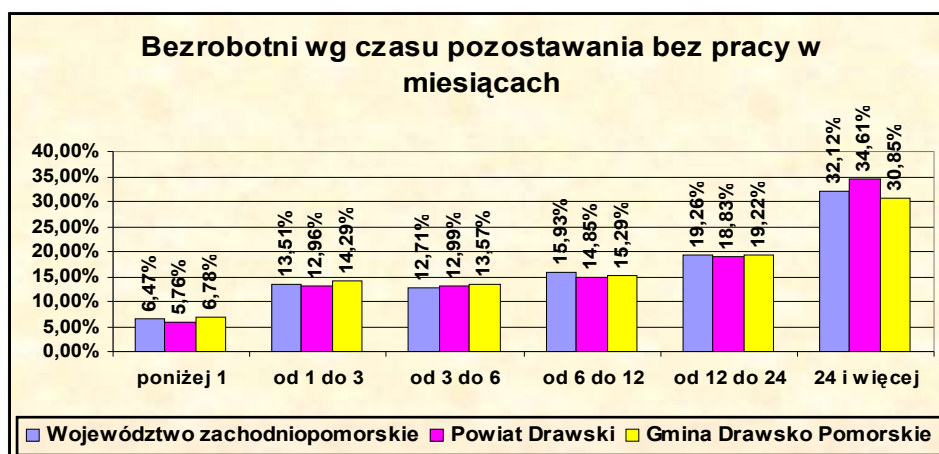
Gmina Drawsko Pomorskie dotknięta jest bardzo wysokim bezrobociem. W październiku 2004 roku wskaźnik bezrobocia wyniósł 20%. Mieszkańcy miasta stanowią 62% ogółu bezrobotnych w gminie. Licniejszą grupą wśród zarejestrowanych bezrobotnych są kobiety (około 60%), co wskazuje na ich gorszą pozycję na rynku pracy.

Tak wysoka stopa bezrobocia jest konsekwencją przede wszystkim:

1. przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych gospodarki związanych ze zwolnieniem gospodarczym lat 2001-2003;
2. regresu gospodarczego w sektorze rolniczym i innych gałęziach gospodarki;
3. wchodzącego na rynek wyżu demograficznego.

Kolejnym problemem społecznym dotyczącym nie tylko miasta, ale także całej gminy Drawsko Pomorskie jest występowanie długotrwałego bezrobocia, które przyjmuje postać chroniczną i powoduje największe straty społeczne, gdyż obejmuje grupę ludzi nie mających szans na znalezienie pracy. Jak wynika z poniższego wykresu, długotrwałe bezrobocie stanowi dość dotkliwy problem zarówno na terenie gminy, jak i powiatu. Z poniższych danych wynika, że około 50% ogółu bezrobotnych to osoby pozostające bez pracy od co najmniej 12 miesięcy.

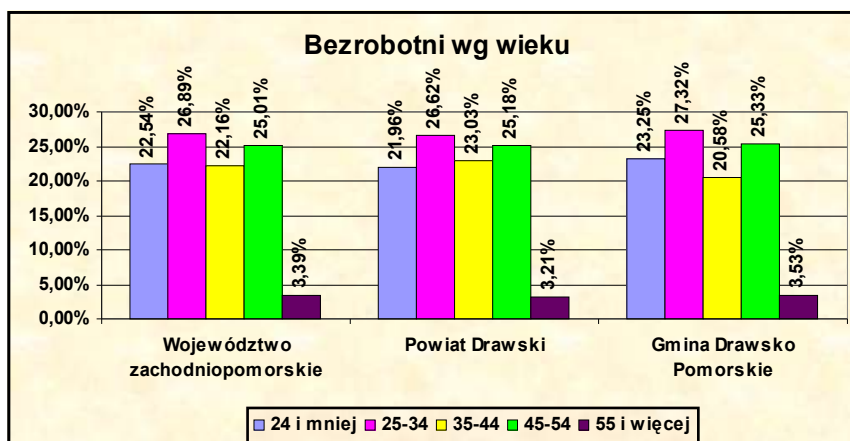
Wykres nr 8: Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy

Źródło: US w Szczecinie, Bezrobotni w woj. zachodniopomorskim w 2003 roku, Szczecin 2004

Poniższy wykres obrazuje strukturę bezrobotnych w zależności od wieku, przy czym niepokojącym zjawiskiem jest wysoki udział (prawie jedna czwarta) ludzi młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych. Około 50,5% osób bezrobotnych to osoby w wieku do 35 lat.

Wykres nr 9: Bezrobotni wg wieku

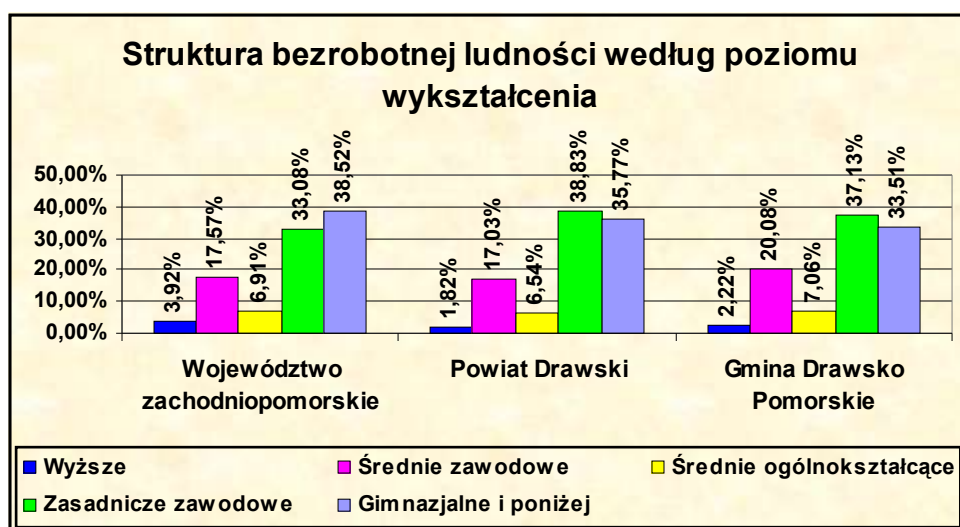

Źródło: US w Szczecinie, Bezrobotni w woj. zachodniopomorskim w 2003 roku, Szczecin 2004

Jeśli chodzi o bezrobocie kobiet w mieście Drawsko Pomorskie z uwzględnieniem wieku, to największą grupę (18%) stanowią kobiety w wieku 23-34 lat.

Jak ilustruje poniższy wykres, niski poziom wykształcenia mieszkańców drastycznie zwiększa zagrożenie bezrobociem. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym oraz poniżej stanowią na terenie gminy aż 80% bezrobotnych. W mieście Drawsko Pomorskie grupa ta stanowi około 75% ogółu bezrobotnych.

Wykres nr 10: Bezrobotni wg poziomu wykształcenia

Źródło: US w Szczecinie, Bezrobotni w woj. zachodniopomorskim w 2003 roku, Szczecin 2004

We wrześniu 2004 roku były bezrobotnych 2059 osób mieszkających na terenie gminy, z czego aż ok. 79% osób (1643 osób) było pozbawionych prawa do zasiłku. Długotrwale bezrobotnych było 1014 osób.

Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym

Grupy społeczne wymagające szczególnego wsparcia to długotrwale bezrobotni oraz niepełnosprawni, a także osoby w wieku do 24 lat i kobiety.

Szkolnictwo, służba zdrowia, bezpieczeństwo, pomoc społeczna

Szkolnictwo

Na terenie miasta Drawsko Pomorskie wychowanie przedszkolne prowadzi jedna placówka: Przedszkole w Drawsku Pomorskim. Na terenie miasta funkcjonują również szkoły: podstawowa, gimnazjum, 2 Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych i 1 Zespół Szkół Zawodowych. Są to:

1. Szkoła Podstawowa im. Henryka Sucharskiego w Drawsku Pomorskim do którego w bieżącym roku szkolnym uczęszcza XXXX uczniów;
2. Gimnazjum w Drawsku Pomorskim, do którego w bieżącym roku szkolnym uczęszcza 751 uczniów;
3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Drawsku Pomorskim, ul. Złocieniecka, do którego w bieżącym roku szkolnym uczęszcza 317 uczniów;
4. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Drawsku Pomorskim, ul. Połczyńska, do którego w bieżącym roku szkolnym uczęszcza 486 uczniów;
5. Zespół Szkół Zawodowych Centrum Kształcenia Praktycznego w Drawsku Pomorskim, do którego w bieżącym roku szkolnym uczęszcza 410 uczniów.

Służba zdrowia

Na terenie miasta działają: Szpital Powiatowy im. Matki Teresy z Kalkuty, Pogotowie Ratunkowe oraz Niepubliczny ZOZ "Zdrowie". Wszystkie obiekty zlokalizowane są na ulicy Chrobrego. Ponad to prowadzonych jest 10 indywidualnych praktyk lekarskich.

Szpital Powiatowy obejmuje swym zasięgiem cały powiat drawski. Obecnie jest w trakcie rozbudowy i modernizacji. Rozbudowę szpitala prowadzi powołana do tego celu Fundacja „Życie i Zdrowie”. Funkcjonowanie służby zdrowia w gminie obecnie podlega nieustannym transformacjom związanym z wprowadzeniem przez rząd wielkiej reformy służby zdrowia

Według danych zawartych w Bazie Danych GUS w 2003 roku liczba porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej wynosiła w mieście Drawsko Pomorskie 54 528, z czego 8 243 stanowiły porady stomatologiczne.

Na terenie miasta działają cztery apteki.

Pomoc społeczna

W Drawsku Pomorskim działa Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, realizujący zadania pomocy społecznej. Głównymi kryteriami stanowiącymi powód przyznania pomocy są: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego.

W ciągu najbliższych lat skala świadczonej pomocy społecznej nie ulegnie zmniejszeniu, nawet przy założeniu zmniejszenia bezrobocia i ubóstwa. W roku 2004 do końca miesiąca września z pomocy skorzystało 437 rodzin. Wśród rodzin korzystających z pomocy 77,5 % stanowiły rodziny mające na utrzymaniu dzieci, ponad 40 % to rodziny wielodzietne z 3-giem i więcej dzieci.

W roku 2003 wydatki miasta przeznaczone na pomoc społeczną wyniosły 4 561 690 zł, z czego 2 750 697 zł wydano na zadania zlecone, zaś 1 810 993 zł na zadania własne. W pierwszym półroczu 2004 roku wydatki na pomoc społeczną wyniosły 2 404 283 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje w przybliżeniu 201 zł. Pomoc społeczna jest znacznym obciążeniem dla budżetu gminy, stanowiąc około 20% wydatków. Należy zaznaczyć, iż w związku ze zmianą od maja 2004 r. ustawy o pomocy społecznej część zadań jest realizowana w referacie świadczeń rodzinnych, co nie wlicza się w pomoc społeczną.

Struktura organizacji pozarządowych

Nazwa	Adres
Fundacja "Życie i Zdrowie"	Ul. Chrobrego 4,78-500 Drawsko Pomorskie
Polski Czerwony Krzyż oddział w Drawsku Pomorskim	Pl. Konstytucji 7,78-500 Drawsko Pomorskie
Koło Przyjaciół Pomorza i Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej w Regionie Drawsko Pom.	Ul. Boczna 1,78-500 Drawsko Pomorskie
Klub Abstynenta "Przystań"	Pl. Konstytucji 7,78-500 Drawsko Pomorskie
Stowarzyszenie Klub Promocji Zdrowego Stylu Życia „Pomocna Dłoń"	Ul. B. Prusa 5/65,78-500 Drawsko Pomorskie
Polski Komitet Pomocy Społecznej	Pl. 11-go Pułku Piechoty,78-500 Drawsko Pom.
Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	Pl. Konstytucji 7,78-500 Drawsko Pomorskie
Związek Emerytów i Rencistów	Pl. Konstytucji 7,78-500 Drawsko Pomorskie
Stowarzyszenie Diabetyków	Pl. Konstytucji 7,78-500 Drawsko Pomorskie
Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług	Ul. Basztowa 3,78-500 Drawsko Pomorskie
Fundacja Rozwoju Pojezierza Drawskiego	Ul. Piłsudskiego 29A,78-500 Drawsko Pom.
Stowarzyszenie Lokalnych Inicjatyw Ziemi Drawskiej	Jankowo,78-500 Drawsko Pomorskie
Caritas Parafii pw. Św. Pawła	Ul. Dworcowa 5,78-500 Drawsko Pomorskie
Caritas Parafii pw. Zmartwychwstania Pańskiego	Ul. Obrońców Westerplatte 35,78-500 Drawsko Pom.

Bezpieczeństwo

Pieczę nad bezpieczeństwem mieszkańców miasta sprawuje Komenda Powiatowa Policji w Drawsku Pomorskim. Jej zasięg działania pokrywa się z granicami administracyjnymi powiatu drawskiego. Nie wyróżniono obszarów miasta, w których notowano by zwiększoną przestępczość.

Identyfikacja problemów

W mieście i w gminie Drawsko Pomorskie co roku zwiększa się liczba osób żyjących w ubóstwie.

1. Najwięcej osób bezrobotnych mieści się w przedziale wiekowym największej aktywności zawodowej, tj. 25-34 i 45-54. Wśród nich znaczny odsetek stanowią kobiety.
2. Co roku przybywa osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby.
3. Wzrasta liczba rodzin charakteryzujących się bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (z powodu bezrobocia, niskich kwalifikacji zawodowych, braku umiejętności wychowawczych).
4. Systemowej pomocy wymagają rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym.
5. Kolejnym problemem jest niedostosowanie usług oświaty, w tym jej struktury, do potrzeb rynku pracy.

5. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi wyżej wymienionych sektorów

Dana (miara)	Wartość	Rok pomiaru
Zagospodarowanie przestrzenne		
Zasięg gminy (liczba miejscowości)	32	2003
Miasta na terenie gminy (szt.)	1	2004
Powierzchnia gminy (km ²)	344,5	2004
Liczba mieszkańców miasta Drawsko Pomorskie (osoby)	11942	2004
Powierzchnia miasta Drawsko Pomorskie (km ²)	32	2004
Gęstość zaludnienia w mieście Drawsko Pomorskie (osób/km ²)	373,18	2004
Średnia roczna ilość odpadów deponowanych na składowisku (Mg/rok)	4000	2003
Udział własności Skarbu Państwa w gruntach miasta (%)	49	2004
Udział własności gmin i związków międzygminnych w gruntach miasta (%)	26	2004
Udział własności spółek prawa handlowego w gruntach miasta (%)	1,6	2004

Udział własności osób fizycznych w gruntach miasta (%)	21,8	2004
Łączna długość sieci wodociągowej (km)	14,2	
Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej (mb):		2004
- sieć sanitarna	9500	
- sieć ogólnospławna	6300	
- sieć tłoczna	700	
Ilość biologiczno– mechanicznych oczyszczalni ścieków na terenie miasta (szt.)	1	2004
Średnia przepustowość oczyszczalni ścieków (m³/d)	2200	2004
Długość linii energetycznej – linie napowietrzne i kablowe łącznie (m)	160100	2004
Drogi krajowe w obrębie miasta Drawsko Pomorskie (ilość)	1	2004
Drogi wojewódzkie w obrębie miasta Drawsko Pomorskie (ilość)	4	2004
Drogi powiatowe w obrębie gminy Drawsko Pomorskie (km)	57,47	2003
Drogi gminne w obrębie miasta Drawsko Pomorskie (km)	21	2003

Gospodarka		
Podmioty gospodarki narodowej na terenie miasta Drawsko Pomorskie (szt.):		2002
- Ogółem:	1371	
-Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo:	33	
- Przemysł:	108	
- Budownictwo:	118	
- Handel i naprawy:	494	
- Hotele i restauracje:	41	
-Transport, gospodarka magazynowa i łączność:	58	
- Obsługa nieruchomości i firm, nauka:	221	
-Ochrona zdrowia i opieka społeczna:	112	
-Pozostała działalność usługowa:	72	
- Pozostałe sekcje:	114	
Liczba zatrudnionych na terenie miasta i gminy (osoby)	2150	2003
Liczba pracujących na terenie miasta w gospodarce narodowej (osoby)		2003
-Ogółem:	2150	
-Rolnictwo:	36	
-Przemysł:	475	
-Usługi rynkowe:	587	
-Usługi nierynkowe:	1052	
Sfera społeczna		
Struktura demograficzna miasta Drawsko Pomorskie (%)		2003
-Ludność w wieku przedprodukcyjnym:	22	
-Ludność w wieku produkcyjnym:	65	
-Ludność w wieku przedprodukcyjnym:	13	
Współczynnik feminizacji w mieście Drawsko Pomorskie (wartość)	106,5	2003
Wskaźnik bezrobocia w mieście Drawsko Pomorskie (%)	20	2004
Liczba bezrobotnych na terenie miasta i gminy Drawsko Pomorskie (osoby)		2004
-Ogółem:	2059	
-Bez prawa do zasiłku:	1643	
-Zamieszkali na wsi:	773	
-Kobiety:	451	
Liczba bezrobotnych na terenie miasta i gminy Drawsko Pomorskie według wykształcenia (osoby)		2004
- Ogółem:	2059	
- Wykształcenie wyższe:	42	
-Wykształcenie średnie zawodowe i policealne:	462	
-Wykształcenie ogólnokształcące:	166	
-Wykształcenie zasadnicze:	711	
-Wykształcenie gimnazjalne:	678	
Liczba bezrobotnych na terenie miasta i gminy Drawsko Pomorskie według wieku (osoby)		2004
-Ogółem:	2059	
-Poniżej 24 lat:	479	
-Od 25 do 34 lat:	564	
-Od 35 do 44 lat:	420	
-Od 45 do 54 lat:	513	
-Powżej 55 lat:	84	

Liczba szkół i przedszkoli na terenie miasta Drawsko Pomorskie (szt.)		2004
-szkoły podstawowe:	1	
-gimnazja:	1	
-szkoły ponadgimnazjalne:	2	
-szkoły zawodowe:	1	
Liczba zakładów opieki zdrowotnej na terenie miasta Drawsko Pomorskie (szt.)	1	2004

6. Analiza potencjału miasta Drawsko Pomorskie (analiza SWOT)

Analizując dane statystyczne oraz wszystkie uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, w których funkcjonuje Drawsko Pomorskie można wyróżnić następujące mocne i słabe strony oraz szanse rozwojowe i zagrożenia dla tego miasta.

Mocne strony

- Relatywnie wysoki przyrost naturalny i prorozwojowa struktura ludności;
- Wysoki poziom obsługi mieszkańców miasta w zakresie usług podstawowych i administracji;
- Szeroki wachlarz szkolnictwa ponadpodstawowego;
- Relatywnie dobre standardy zamieszkania;
- Aktywność podmiotów gospodarczych (stowarzyszenie, ośrodek wspierania przedsiębiorczości, targi itp.);
- Warunki krajobrazowo – przyrodnicze;
- Tradycja Drawska Pomorskiego jako ośrodka turystycznego oraz istniejąca infrastruktura turystyczna.
- Stosunkowo wysoki stopień zagospodarowania majątku po byłych PGR;
- Położenie przy trasie tranzytowej w ciągu drogi krajowej;
- Prawie pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną miasta;
- Rezerwy wydajności oczyszczalni ścieków;
- Rezerwy w systemie ciepłowniczym miasta;
- Walory przestrzenne wielu jednostek osadniczych;
- Promocja miasta i gminy;
- Aktywność społeczeństwa, zwłaszcza liderów społeczno-gospodarczych.

Słabe strony

- Migracja młodej inteligencji;
- Wysoki poziom bezrobocia wśród ludzi młodych;
- Niski poziom wykształcenia ludności;
- Przeciętna struktura i standardy usług bytowych.
- Minimalny ruch budowlany;
- Brak dostatecznej liczby mieszkań;
- Zły stan techniczny lokali komunalnych;
- Duży udział drobnych (nieutrwałych) podmiotów w gospodarce gminy;
- Ogólnie niski poziom kultury technicznej;
- Istnienie szarej strefy;
- Zbyt duże uzależnienie usług turystycznych od sezonowości;
- Słabo rozwinięta gastronomia, brak bazy noclegowej (hotelu) w mieście;
- Brak obwodnicy miasta;
- Niedostateczny stan sieci elektroenergetycznej;
- Warunki fizjograficzne ograniczające rozwój przestrzenny miasta.

Szanse rozwojowe

- Rozwój agroturystyki;
- Spory potencjał infrastruktury gospodarczej;
- Rehabilitacja i modernizacja starej zabudowy mieszkaniowej;
- Zapewnienie terenów dla rozwoju zorganizowanego w tym deweloperskiego i „budownictwa czynszowego”;
- Rewaloryzacja i modernizacja zabudowy rejonu historycznego miasta;
- Wykorzystanie zasobów środowiska kulturowego i przyrodniczego (walorów krajobrazu) dla potrzeb rekreacji, turystyki i wypoczynku.

- g) Rozwój infrastruktury technicznej w pełnym zakresie dla miasta, w tym rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej.
- h) Usprawnienie systemu komunikacji drogowej (realizacja obwodnicy), rozwiązanie problemu parkowania i garażowania pojazdów;
- i) Zapewnienie przestrzennych podstaw rozwoju przedsiębiorczości w celu zwiększenia koniunktury gospodarczej miasta;
- j) Promocja gospodarczych walorów miasta dla przyciągnięcia inwestorów z zewnątrz, w szczególności w ramach działania Stowarzyszenia Gmin Pojezierza Drawskiego;
- k) Rozwój usług oświaty w tym dostosowanie jego struktury do potrzeb rynku pracy;
- l) Rozwój usług zdrowia;
- m) Ograniczenie patologii społecznych
- n) Rozwój usług kultury i sportu w celu zapewnienia atrakcyjnego programu dla mieszkańców miasta, gminy i przybyszów z zewnątrz, w szczególności dzieci i młodzieży;

Zagrożenia rozwojowe

- a) Pogłębiający się problem dzikich wysypisk śmieci.
- b) Dalsze pogorszenie infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim dróg, co w konsekwencji spowoduje niespełnienie normatywnych wymagań technicznych.
- c) Utrzymywanie się wysokiego poziomu bezrobocia (wskaźnik bezrobocia w październiku 2004 - 20%;
- d) Utrzymywanie się bezrobocia długotrwałego (49% mieszkańców miasta w 2004 r. było długotrwale bezrobotnych);
- e) Wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym może stanowić większe zagrożenie bezrobociem w nadchodzących latach;
- f) Nie zahamowane patologie społeczne, w szczególności alkoholizm;
- g) Wzrost liczby osób żyjących w ubóstwie;
- h) Co roku przybywa osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby;
- i) Wzrasta liczba rodzin charakteryzujących się bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO-SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU

Znak	Cele	Zgodność na poziomie centralnym:	Zgodność na poziomie wojewódzkim:	Zgodność na poziomie lokalnym:
1.	<u>Ożywienie gospodarcze i społeczne</u>	- Narodowy Plan Rozwoju, oś 2 Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia: (poprawa zatrudnienia poprzez rozwój zasobów ludzkich, rozwój przedsiębiorczości) - Zintegrowany Program Operacyjny Działanie 3.3. przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych. - Kierunki Działań Rządu wobec MSP na lata 2003-2006- cel cząstkowy: „Wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw	- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015: Cel 3 Poprawa Konkurencyjności województwa zachodniopomorskiego, cel pośredni: „Tworzenie warunków dla równowagi rozwoju gospodarki woj. zachodniopomorskiego” cel operacyjny: „Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości” „Program wspierania przedsiębiorczości, wzrostu innowacyjności gospodarki i kierunki przeciwdziałania bezrobociu w województwie zachodniopomorskim” Cel II: Wzrost przedsiębiorczości	- Strategia powiatu drawskiego cel 1: poprawa konkurencyjności Powiatu Drawskiego; cel pośredni: tworzenie warunków dla równowagi rozwoju gospodarki Powiatu Drawskiego - Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie: sfera gospodarcza Cel 1 – Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. - Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie: sfera gospodarcza Cel 6 – zwalczanie bezrobocia na wsi poprzez stymulowanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko Pomorskie- Cel strategiczny – A – osiągnięcie wysokiego standardu zamieszkania, pracy i wypoczynku;
2.	<u>Zwiększenie potencjału turystycznego tych obszarów poprzez wsparcie kompleksowych projektów działań technicznych</u>	- Narodowy Plan Rozwoju, oś 5. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów: restrukturyzacja bazy ekonomicznej regionów i tworzenie warunków jej dywersyfikacji - Zintegrowany Program Operacyjny Działanie 3.3. przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych. - Rządowy program wsparcia rozwoju turystyki w latach 2001-2006, cel pośredni nr 1: Wzrost dochodów mieszkańców regionów wymagających głębokiej restrukturyzacji gospodarki. Wykorzystanie redystrybucyjnej roli turystyki, polegającej na przenoszeniu dochodów z regionów bogatszych (duże aglomeracje), do regionów biedniejszych (zagrożonych strukturalnym bezrobociem, niedoinwestowanych).	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015: Cel 3 Poprawa Konkurencyjności województwa zachodniopomorskiego, cel pośredni: cel pośredni – rozwój funkcji turystyczno-uzdrowiskowej	- Strategia powiatu drawskiego cel 1: poprawa konkurencyjności Powiatu Drawskiego; cel pośredni – Rozwój funkcji turystyczno rekreacyjnej - Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie: w sferze gospodarczej cel 2: rozwój funkcji turystyczno - rekreacyjnej poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej i paraturystycznej - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko Pomorskie- Cel strategiczny B – wykształcenie silnych funkcji ponadlokalnych: turystyczno – wypoczynkowej, obsługi działalności gospodarczej i szkolnictwa średniego

3,	<u>Rozwiązywanie problemów społecznych (w tym walka z patologiami społecznymi)</u>	- Narodowy Plan Rozwoju, oś 5. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów: restrukturyzacja bazy ekonomicznej regionów i tworzenie warunków jej dywersyfikacji - Zintegrowany Program Operacyjny Działanie 3.3. przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015: cel strategiczny: podniesienie jakości życia w regionie, cel pośredni: stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki socjalnej	- Strategia powiatu drawskiego cel 4: Podniesienie jakości życia Powiatu Drawskiego, cel pośredni – przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i patologii - Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie: sfera społeczna cel 1: utworzenie systemu zapobiegającego występowaniu patologii społecznych i zmniejszających skutki ich występowania - Strategia rozwiązywania problemów społecznych, Cel strategiczny – podniesienie jakości życia mieszkańców miasta i gminy Drawsko Pomorskie, Cele operacyjne: 1) minimalizowanie skutków ubóstwa, 2) przeciwdziałanie i zwalczanie bezrobocia, 3) integracja osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem lokalnym, 4) zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności, 5) wzmocnienia trwałości rodziny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodziny, 6) zapobieganie i minimalizowanie skutków problemów alkoholowych i narkomanii
4.	Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej terenów rewitalizowanych (w tym bezpieczeństwa)	- Narodowy Plan Rozwoju, oś 5. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów: restrukturyzacja bazy ekonomicznej regionów i tworzenie warunków jej dywersyfikacji - Zintegrowany Program Operacyjny Działanie 3.3. przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015: Cel 2 Podnoszenie dostępności dóbr, usług i informacji, cele pośrednie: 2) rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej	- Strategia powiatu drawskiego cel 4: Podniesienie jakości życia Powiatu Drawskiego, cel pośredni –zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko Pomorskie- Cel strategiczny D – miasto i gmina otwarte i przyjazne dla turystów oraz inwestorów

III. ZAŁOŻENIA PLANU REWITALIZACJI

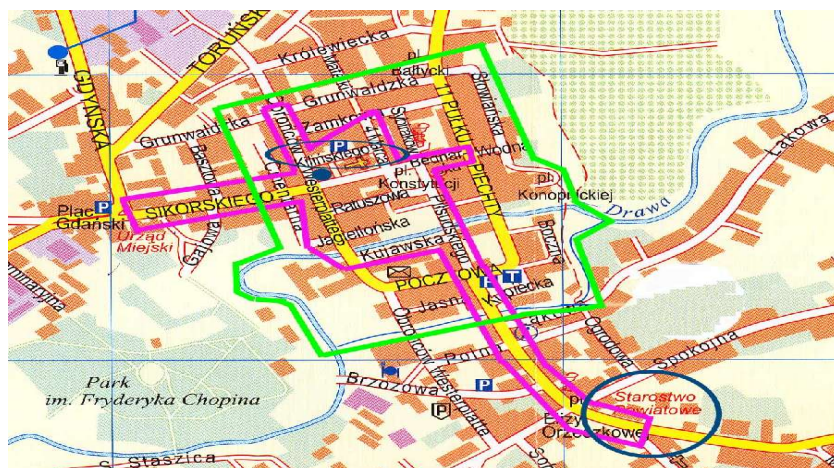
1. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru ustalono na podstawie przeprowadzonych analiz, wobec wewnętrznych i zewnętrznych czynników, które składają się na obraz sytuacji miasta. Przeprowadzając analizy w trzech podstawowych płaszczyznach problemowych – zagospodarowanie przestrzenne, gospodarka i strefa społeczna - starano się uwzględnić w nich wszystkie te czynniki, które wpływają na sytuację miasta i jego mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonych analiz wszystkich dostępnych materiałów dokonano określenia granic obszaru objętego Lokalnym Planem Rewitalizacji, spełniającego co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- wysoki poziom bezrobocia mieszkańców,
- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- wysoki stopień wykluczenia społecznego i biedy,
- niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- znaczny poziom degradacji infrastruktury technicznej i budynków,
- wyraźnie zanieczyszczone środowisko naturalne,
- znaczny poziom przedsiębiorczości mieszkańców.

Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru obejmuje starówkę miasta Drawsko Pomorskie w obrębie ulic Obrońców Westerplatte, Zamkowa, 11 Pułku Piechoty, Piłsudskiego i Kujawskiej wraz z ul. Złocieniecką do wysokości budynku siedziby Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim. Mapa nr 6, znajdująca się na stronie 33, obrazuje zasięg terytorialny lokalnego planu rewitalizacji. Mapa nr 6 Zasięg terytorialny Lokalnego Planu Rewitalizacji

Legenda

- Granice strefy ochrony konserwatorskiej „A”
- Obszar realizowania projektów na lata 2005-2006
- Obszar realizowania projektów na lata 2007-2013

Jak przedstawia powyższy rysunek, rewitalizowany obszar obejmuje w większości tereny w strefie „A” ochrony konserwatorskiej. W ścisłym centrum znajduje się dawny magazyn soli i ul. Kilińskiego z przyległym do niej parkingiem. W obszarze tym znajduje się również Plac Konstytucji, ul. Sikorskiego, ul. Ratuszowa i ul. Obrońców Westerplatte, które to planowane są do zrewitalizowania w latach 2007-2013. W strefie „B” ochrony konserwatorskiej znajduje się budynek, w którym mieści się siedziba Starostwa Powiatowego. Rewitalizowany obszar obejmuje części obu tych stref traktując najcenniejsze obszary dla miasta Dąbrowa Tarnoborska.

Głównym czynnikiem decydującym o wyborze tego właśnie obszaru była starodawna architektura budynków. Właśnie ta zabudowa decyduje o atrakcyjności miasta, jak również wykazuje największe zapotrzebowanie na odnowę społeczno-gospodarczą.

Wyznaczony obszar, podobnie zresztą jak całe miasto Dąbrowa Tarnoborska spełnia więcej niż jedno kryterium decydujące, czy dany zakres terytorialny kwalifikuje się do objęcia planem rewitalizacji.

Po pierwsze, jest to teren charakteryzujący się bardzo wysokim odsetkiem osób bezrobotnych. Powiatowy Urząd Pracy nie wylicza stopy bezrobocia dla miasta, w powiecie natomiast stopa bezrobocia wynosiła 39,6%. Jest to wartość o wiele wyższa niż średnia wojewódzka i krajowa, które wynoszą odpowiednio 26,8% i 18,7%.

Podobnie jest ze stanem architektury na terenie objętym obszarem rewitalizacji. Wymaga ona odnowy, gdyż mimo atrakcyjnej, starej zabudowy, jej obecny wygląd pozostawia wiele do życzenia, w zakresie atrakcyjności elewacji, a także niespójności architektonicznej objawiającej się istniejącymi budynkami konstruowanymi w technologii wielkiej płyty z lat 60-tych i 70-tych wśród budynków z przełomu XIX/XX w. i pierwszej połowy XX wieku. Wprawdzie żaden z budynków objętych programem nie grozi zawaleniem, jednakże mimo swoich predyspozycji, nie stanowią one obecnie żadnej zachęty do zatrzymania się i zwiedzenia miasta.

2. Planowane zadania oraz ich uzasadnienie

W ramach realizacji planu rewitalizacji miasta Dąbrowa Tarnoborska na lata 2004-2006 wykonane zostaną następujące działania:

- Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego.
- Przebudowa ul. Kilińskiego wraz z przebudową placu parkingowego przy ul. Kilińskiego.
- Remont siedziby Starostwa Powiatowego w Dąbrowie Tarnoborskiej przy ul. Złocienieckiej.

Szczegółowy opis poszczególnych zadań w formie fiszek projektowych znajduje się w rozdziale IV. W latach 2007-2013 prognozuje się do realizacji następujące działania:

- Remont elewacji budynków przy ul. Sikorskiego w odcinku od ul. Obrońców Westerplatte do pl. Konstytucji.
- Remont elewacji budynków w ul. Sikorskiego w odcinku od Placu Gdańskiego do ul. Obrońców Westerplatte.

- Przebudowa placu konstytucji.
- Remont elewacji budynków w ul. Bednarskiej w odcinku od Pl. Konstytucji do ul. 11 Pułku Piechoty.
- Przebudowa ul. Ratuszowej i remont elewacji budynków w ul. Ratuszowej.
- Przebudowa ul. Piłsudskiego i remont elewacji budynków w ul. Piłsudskiego.
- Zagospodarowanie terenu w kwadracie ulic Piłsudskiego, Kujawskiej, Obrońców Westerplatte, Ratuszowej.
- Remont elewacji budynków w ciągu ul. Obrońców Westerplatte w odcinku od ul. Grunwaldzkiej do ul. Jagiellońskiej.

Niniejszy program zakłada, że poprzez zrealizowane projekty wzrośnie atrakcyjność miasta, szczególnie pod względem turystycznym. W tym samym okresie programowania realizowane będą lub już częściowo zostały liczne projekty związane z podnoszeniem atrakcyjności turystycznej miasta, ale zlokalizowane poza obszarem rewitalizowanym. Na lata 2005 i 2006 zostały zaplanowane między innymi:

1. Budowa sali sportowej przy Gimnazjum w Drawsku Pomorskim. (2004-2005)
2. Przebudowa budynku w Parku Chopina na Drawskie Centrum Edukacyjne. (2004-2006)
3. Budowa boiska lekkoatletycznego w Parku Chopina w Drawsku Pomorskim. (2006-2007)
4. Przebudowa stadionu piłkarskiego przy ul. Okrzei w Drawsku Pomorskim. (2005-2006)
5. Rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej w gminie Drawsko Pomorskie. (2004-2006)

Ponadto przez Starostwo Powiatowe i gminy Powiatu Drawskiego realizowany będzie projekt pt. „Cztery pory roku na rzece Drawie”.

Jak widać, miasto Drawsko podjęło wiele inicjatyw mających służyć rozwojowi jego funkcji turystycznych. Głównym założeniem jest to, aby Drawsko nie było jedynie punktem na trasie turystycznej np. podczas wycieczki rowerowej czy spływu kajakowego, lecz zatrzymywało turystę na dłużej. Wiąże się to z koniecznością podwyższenia atrakcyjności miasta. Realizacja działań założonych w Programie Rewitalizacji sprzyja realizacji tego celu. Rewitalizowany obszar zyska lepszą infrastrukturę w postaci odnowionych budynków, nowych alei spacerowych oraz ulic, które przyciągać będą swym urokiem turystów. Wzmocniony ruch turystyczny, lepsza, bardziej atrakcyjna infrastruktura, spowoduje wzrost liczby firm zainteresowanych lokowaniem swoich inwestycji na tym terenie. Należy zaznaczyć, że obecnie przedsiębiorczość związana z obsługą ruchu turystycznego nie jest rozwinięta. Nie tylko liczba miejsc noclegowych, ale także ich poziom pozostawia wiele do życzenia. Zakłada się więc, że nastawienie na obsługę turystów, wzmocniony popyt z ich strony, spowoduje powstawanie firm obsługujących ruch turystyczny.

Działania w postaci uatrakcyjnienia najważniejszej części Drawska, są niezbędnym etapem dostosowywania miasta do poziomu odpowiadającego standardom innych ośrodków turystycznych. Wpisują się w realizację założonych celów oraz przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców, którzy przez świadczenie usług dla turystów będą mogli uzyskiwać dodatkowe dochody. Lepsza infrastruktura, to również większy prestiż społeczny. Wzrastająca liczba turystów odwiedzających rewitalizowane obiekty zabytkowe, wyższy poziom życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej będzie powodować powstawanie nowych firm, co spowoduje, że zwiększą się dochody jednostki samorządu terytorialnego oraz mieszkańców rewitalizowanego obszaru.

3. Kryteria realizacji

Wybrane zadania uznane zostały za priorytetowe, ponieważ mają one najszerokie oddziaływanie społeczne. Drugim kryterium była wykonalność finansowa tychże zadań. Szczegółowy opis wraz z harmonogramem oraz analizą finansową projektowanych działań znajduje się w kolejnych rozdziałach niniejszego Planu Rewitalizacji.

4. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Aby rzetelnie ocenić wpływ danej inwestycji na zmianę wybranego zestawu wskaźników należy porównać stan sprzed inwestycji ze stanem po inwestycji stosując odpowiednie metody statystyczne w celu zbadania czy zmiany są istotne. Poniżej zostały przedstawione wskaźniki, które mogą być wykorzystane do oceny działań zaproponowanych w Lokalnym Planie Rewitalizacji.

Wskaźniki globalne

W tej kategorii mieszczą się globalne wskaźniki strategiczne, których zmienność dotyczy uwzględnienia realizacji wielu działań inwestycyjnych jednocześnie. Działania te pozostają w ścisłej korelacji, przekładając się na preferencje mieszkańców oraz atrakcyjność terenu.

- Cena gruntów inwestycyjnych na obszarze inwestycyjnym.
- Wzrost ceny gruntów inwestycyjnych.
- Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w obszarze oddziaływania.
- Ogólna liczba pracujących w zdefiniowanym obszarze oddziaływania.
- Liczba nowych miejsc pracy w zdefiniowanym obszarze oddziaływania.
- Liczba nowozatrudnionych w obszarze oddziaływania (zmiana w ciągu 2 lat).
- Wzrost liczby turystów na obszarze zdefiniowanym (po roku).

Działania podjęte w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą skutkowały polepszeniem się sytuacji przestrzennej, społecznej i gospodarczej na rewitalizowanym obszarze. Znajdzie to swoje odbicie w wartościach poszczególnych wskaźników, przyjętych jako mierniki powodzenia procesu.

Przyjęto trzy rodzaje wskaźników:

1. wskaźniki produktu,
2. wskaźniki rezultatu,
3. wskaźniki oddziaływania.

Wskaźnikami produktu są:

- długość zmodernizowanych ulic i chodników w obszarach objętych rewitalizacją,
- liczba nowopowstałej tzw. małej infrastruktury: oświetlenie, ławki itp.
- powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej,
- powierzchnia budynków poddanych renowacji,
- powierzchnia budynków poddanych termorenowacji,
- powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji,
- powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej,
- powierzchnia odrestaurowanych i zrewitalizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego,
- powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym,

Wskaźnikami rezultatu są:

- powierzchnia terenów objętych rewitalizacją,
- liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym,
- liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki,
- liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami,
- powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektu.

Wskaźnikami oddziaływania są:

- wskaźnik bezrobocia wśród mieszkańców terenów zrewitalizowanych,
- liczba korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki,
- stałe miejsca pracy w obszarze kultury i turystyki,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w obszarze oddziaływania.

Projekt 1

Tytuł projektu:	Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Drawsko Pomorskie
Podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu:	Firma budowlana jako wykonawca prac
Lokalizacja projektu:	Obiekt – budynek dawnego magazynu solnego w Drawsku Pomorskim
Czas realizacji projektu:	2005-2006 r.
Tło realizacji projektu (uzasadnienie potrzeby realizacji):	
Na skutek procesów rynkowych i wdrażania reguł gospodarki rynkowej w Polsce powstało wiele pustych i niezagospodarowanych obiektów urbanistycznych, w tym często stanowiących o dużej wartości kulturowej. Z takim właśnie zjawiskiem mamy do czynienia również w Drawsku Pomorskim, gdzie istnieją zabudowania o charakterze historycznym w bardzo złym stanie technicznym. Jednym z takich obiektów jest budynek dawnego magazynu solnego, gdzie planuje się po przebudowie i remoncie utworzyć muzeum regionalne. Budynek dawnego magazynu soli jest jednym z najstarszych obiektów w mieście o dużej wartości historycznej. Jest on dwukondygnacyjny ze skośnym dachem sześcioma wykuszami na piętrze. Przed I wojną światową znajdowało się w nim muzeum, którego eksponaty rozdzielone zostały później m. in. do muzeów w Koszalinie, Szczecinie, Łowiczu. W Drawsku Pomorskim mieszkają ludzie napływowi z wielu regionów Polski i nie tylko i dlatego społeczeństwo odczuwa silną potrzebę istnienia takiego obiektu. Niektórzy mieszkańcy Drawska przekazali część swoich prywatnych zbiorów do Ośrodka Kultury w Drawsku Pomorskim, ale instytucja ta nie ma możliwości wystawiania ich. W związku z tym są one tam jedynie zmagazynowane. Prace w ramach niniejszego projektu będą obejmowały: • odnowienie ścian, • wzmocnienie stropów , • wymianę pokrycia dachowego, • wymianę, ewentualnie renowację drzwi i okien, • przebudowę ścianek działowych, • wyposażenie budynku.	
Cel projektu:	
Podstawowe cele projektu ściśle korespondują z celami określonymi w Uzupełnieniu Programu ZPORR dla działania 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne, Podziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich. Zakres, w jakim projekt odpowiada założeniom programu wsparcia dotyczy renowacji budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się na rewitalizowanym terenie oraz ich adaptacja na cele kulturalne. Cele projektu: • renowacja budynku o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, • rozwój funkcji turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych miasta, • uatrakcyjnienie wizerunku miasta, • poprawa estetyki miasta.	
Etapy działania	Czas realizacji
Wykonanie dokumentacji technicznej	2005 r.
Wykonanie prac remontowych oraz przebudowa obiektu	2005 – 2006 r.

Odbiór techniczny		2006 r.
Rozliczenie inwestycji		2006 r.
Produkty:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Powierzchnia zmodernizowanego obiektu dziedzictwa kulturowego	➤ m ²	➤ 330
Rezultaty:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Powstanie muzeum regionalnego jako nowa oferta w zakresie kultury na terenie miasta	➤ Liczba nowych obiektów	➤ 1 muzeum
Oddziaływanie:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Liczba osób korzystających z nowej oferty programowej w zakresie kultury	➤ Liczba osób	➤ 4200 (w pierwszym roku)
Zgodność projektu z celami określonymi w dokumentach regionalnych i krajowych:		
ZPORR - Priorytet 3. Rozwój Lokalny, Działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojaskowe, Poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich.		
Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego – Cel strategiczny: Powszechna dostępność dóbr, usług i informacji, Cel pośredni: Kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego oraz dziedzictwa kulturowego.		
Powiązanie projektu z innymi projektami:		
➤ Przebudowa ul. Kilińskiego i ul. 4 Marca wraz z przebudową placu parkingowego przy ul. Kilińskiego ➤ Przebudowa budynku w Parku Chopina na Drawskie Centrum Edukacyjne ➤ Remont siedziby Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim		
Elementy infrastruktury objęte ochroną konserwatorską:		
Obiekt znajduje się w Strefie Konserwatorskiej, podlega ochronie konserwatorskiej.		
Wymagane uzgodnienia/pozwolenia/ decyzje:		
Uzgodnienia: • Wojewódzki Konserwator Zabytków • Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny • Rzecznik ds. BHP i ergonomii • Rzecznik ds. p.poż • Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. • Zakład Energetyczny • Straż Pożarna • Zakład Gazowniczy Pozwolenia i decyzje: • Decyzja o lokalizacji celu publicznego • Pozwolenie na budowę.		
Stan prawny nieruchomości objętej projektem:		
Umowa użyczenia na 20 lat od Parafii Zmartwychwstania Pańskiego w Drawsku Pomorskim		

Budżet projektu i źródła finansowania	
<i>Pozycja</i>	<i>Kwota PLN</i>
Szacowana wartość inwestycji w tym:	2 000 000
Udział własny	600 000
Środki prywatne	-
Środki pomocowe	1 400 000
Budżet państwa	-

Projekt 2

Tytuł projektu:	Przebudowa ul. Kilińskiego wraz z przebudową placu parkingowego
Instytucja realizująca projekt:	Gmina Drawsko Pomorskie
Podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu:	Firma budowlana jako wykonawca prac
Lokalizacja projektu:	Drawsko Pomorskie, ulica Kilińskiego wraz z parkingiem
Czas realizacji projektu:	2006 r. lub 2007 r.
Tło realizacji projektu (uzasadnienie potrzeby realizacji):	
Ulica będąca przedmiotem niniejszego projektu tj. Kilińskiego stanowi ważny element układu komunikacyjnego miasta Drawsko Pomorskie. Jest ona jedną z dwóch dróg wyjazdowych dla kierowców znajdujących się w centrum miasta. Zlokalizowany jest przy niej jeden z większych parkingów w mieście i jedyny parking dla autobusów. Stan techniczny istniejącej nawierzchni ulicy oraz parkingu wymaga przebudowy. Warunkiem sprawnego działania muzeum regionalnego, które powstanie w wyniku realizacji odrębnego projektu oraz odpowiednich warunków do obsługi ruchu turystycznego jest zapewnienie dobrego stanu dróg i zaplecza postojowego. Strategiczne miejsca w Drawsku Pomorskim dla rozwoju turystyki powinny posiadać odpowiednie parkingi, alejki spacerowe, itp. Dlatego też w ramach niniejszego projektu planuje się poprawić istniejący stan infrastruktury drogowej w mieście. Prace w ramach niniejszego projektu będą obejmowały: –wymianę nawierzchni asfaltowej na nawierzchnię z elementów prefabrykowanych lub kostkę granitową, –wymianę chodników, –wymianę nawierzchni na parkingu, –zagospodarowanie zielenią. Przy wykonywaniu robót ziemnych należy zachować szczególną ostrożność w strefie zalegania uzbrojenia podziemnego.	
Cel projektu:	
Podstawowe cele projektu ściśle korespondują z celami określonymi w Uzupełnieniu Programu ZPORR dla działania 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne, Podziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich. Celem projektu, który również odpowiada założeniom programu wsparcia, jest: • poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, pieszego i estetyki przestrzeni publicznych, • poprawa stanu dróg, • uatrakcyjnienie wizerunku miasta, • wzmocnienie rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej, • podniesienie wartości architektonicznej i znaczenia turystycznego miasta, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu.	

Etapy działania		Czas realizacji
Przygotowanie studium wykonalności oraz dokumentacji technicznej		2006 r. lub 2007 r.
Przygotowanie i przeprowadzenie przetargu oraz wybór wykonawcy		2006 r. lub 2007 r.
Wykonanie prac remontowych		2006 r. lub 2007 r.
Odbiór techniczny		2006 r. lub 2007 r.
Rozliczenie inwestycji		2006 r. lub 2007 r.
Produkty:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
Długość wyremontowanej nawierzchni ulicy	➤ m	➤ 100
Powierzchnia wyremontowanego parkingu	➤ m ²	➤ 450
Rezultaty:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Natężenie ruchu	➤ liczba samochodów/ dobę	➤ 204
➤ Liczba samochodów korzystających z parkingu	➤ liczba samochodów	➤ 30
Oddziaływanie:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Wzrost natężenia ruchu turystycznego w mieście	➤ %	➤ o 20% w ciągu 5 lat
Zgodność projektu z celami określonymi w dokumentach regionalnych i krajowych:		
ZPORR - Priorytet 3. Rozwój Lokalny, Działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne, Poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego: Cel strategiczny: Powszechna dostępność dóbr, usług i informacji, Cel pośredni: Stworzenie zrównoważonego, dostępnego i zintegrowanego systemu transportowego.		
Powiązanie projektu z innymi projektami:		
➤ Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego		
Elementy infrastruktury objęte ochroną konserwatorską:		
Ulica uwzględniona w projekcie do remontu znajduje się w Strefie Ochrony Konserwatorskiej.		
Wymagane uzgodnienia/pozwolenia/ decyzje:		
Uzgodnienia: • Wojewódzki Konserwator Zabytków • Zarząd Dróg Powiatowych • Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad • Zarząd Dróg Wojewódzkich • Zakład Wodociągów i Kanalizacji • Zakład Energetyczny • Telekomunikacja • Zakład Gazowniczy Pozwolenia i decyzje: • Decyzja o lokalizacji celu publicznego • Pozwolenie na budowę.		
Stan prawny nieruchomości objętej projektem:		
Własność Gmina Drawsko Pomorskie		
Budżet projektu i źródła finansowania		
Pozycja	Kwota PLN	
Szacowana wartość inwestycji w tym:	Do oszacowania po wykonaniu kosztorysu inwestorskiego	

Udział własny	Do oszacowania
Środki prywatne	-
Środki pomocowe	Do oszacowania
Budżet państwa	-

Projekt 3

Tytuł projektu:	Remont siedziby Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim
Instytucja realizująca projekt:	Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim
Podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu:	Firma budowlana jako wykonawca prac
Lokalizacja projektu:	Obiekt – budynek administracyjny Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim
Czas realizacji projektu:	2005-2006 r.
Tło realizacji projektu (uzasadnienie potrzeby realizacji):	
Jednym z zauważanych obecnie zjawisk w Polsce jest degradacja obszarów miejskich. Wiąże się ona z problemami degradacji społecznej, jak również degradacji majątku trwałego o wartości kulturowej. Problemy takie wpływają często na obniżenie zainteresowania inwestorów całym miastem, a w skrajnych przypadkach nawet całym regionem. Zjawisko to posiada poważne konsekwencje dla rynku pracy i możliwości rozwoju. Wspólnymi cechami takich miast, a nawet regionów jest między innymi utrzymujące się długotrwałe bezrobocie, niskie dochody ludności, w których znaczna część stanowi pomoc socjalną, niski poziom wykształcenia ludności, patologie społeczne. Z takim właśnie zjawiskiem mamy do czynienia również w Drawsku, gdzie istnieją zabudowania o charakterze historycznym w bardzo złym stanie technicznym. Jednym z takich obiektów jest budynek, w którym mieści się siedziba Starostwa Powiatowego stanowiący niejako wizytówkę dla miasta, którego stan techniczny ulega stopniowej degradacji. Administracja nie cieszy się w Polsce szczególnym zaufaniem obywateli. Dość powszechne jest przekonanie o niewielkiej ilości działań, aby taki obraz zmienić. Niestety z uwagi na zły stan techniczny budynku nie jest możliwe w pełni dostarczenie satysfakcji interesantom ze strony lokalnej administracji. Dlatego też konieczne jest podjęcie prac związanych z remontem siedziby Starostwa, która mieści się w budynku zabytkowym, zaliczanym do obiektów architektury chronionej. Prace w ramach niniejszego projektu będą obejmowały: • Remont dachu ○ naprawa konstrukcji, ○ wymiana pokrycia, ○ remont poddasza użytkowego – docieplenie; • Remont elewacji budynku ○ wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, z zachowaniem istniejących elementów architektonicznych (kształt okien, elementy ozdobne), ○ odtworzenie elementów architektonicznych elewacji (gzymsy, portal).	
Cel projektu:	
Podstawowe cele projektu ściśle korespondują z celami określonymi w Uzupełnieniu Programu ZPORR dla działania 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe powojenne, Podziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich. Zakres, w jakim projekt odpowiada założeniom programu wsparcia dotyczy renowacji budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się na rewitalizowanym terenie oraz ich adaptacja na cele społeczne. Cele projektu: • poprawa stanu technicznego placówki, • wzrost efektywności i jakości pracy pracowników administracji samorządowej, • uatrakcyjnienie wizerunku miasta, • poprawa estetyki miasta, • zmniejszenie kosztów eksploatacji placówki, • dostępność dla osób niepełnosprawnych.	

Etapy działania		Czas realizacji
Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej		2005 r.
Wykonanie remontu dachu		2005 r.
Wykonanie remontu elewacji		2006 r.
Odbiór techniczny		2006r.
Rozliczenie inwestycji		2006 r.
Produkty:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Powierzchnia budynku poddana remontowi	➤ m ²	➤ 1705
Rezultaty:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego pracownika Starostwa	➤ m ² /1 pracownika	➤ 22,7

Oddziaływanie:	Wskaźniki:	Szacowana docelowa wartość wskaźnika:
➤ Polepszenie warunków obsługi interesantów, a tym samym sprawność działania lokalnej administracji	➤ Osoby obsługiwane przez Starostwo Powiatowe	➤ 38 700 (rocznie)
	➤ Osoby obsługiwane w innych lokalach w budynku Starostwa Powiatowego	➤ 29 350 (rocznie)

Zgodność projektu z celami określonymi w dokumentach regionalnych i krajowych:

ZPORR - Priorytet 3. Rozwój Lokalny, Działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne, Poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego – Cel strategiczny: Powszechna dostępność dóbr, usług i informacji, Cel pośredni: Kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego oraz dziedzictwa kulturowego.

Powiązanie projektu z innymi projektami:

- Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego
- Przebudowa budynku w Parku Chopina na Drawskie Centrum Edukacyjne

Elementy infrastruktury objęte ochroną konserwatorską:

Obiekt, mimo iż nie znajduje się w rejestrze zabytków, podlega ochronie konserwatorskiej.

Wymagane uzgodnienia/pozwolenia/ decyzje:

Uzgodnienia:

- Wojewódzki Konserwator Zabytków
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
- Rzecznik ds. BHP i ergonomii
- Rzecznik ds. p.poż
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji
- Zakład Energetyczny
- Straż Pożarna
- Zakład Gazowniczy

Pozwolenia i decyzje:

- Decyzja o lokalizacji celu publicznego
- Pozwolenie na budowę.

Stan prawny nieruchomości objętej projektem:	
Własność powiatu	
Budżet projektu i źródła finansowania	
Pozycja	Kwota PLN
Szacowana wartość inwestycji w tym:	1 000 000
Udział własny	250 000
Środki prywatne	-
Środki pomocowe	750 000
Budżet państwa	-

V. PLAN FINANSOWY

Rozdział ten ma za zadanie ocenę bieżącej sytuacji finansowej gminy oraz oszacowanie jaki wpływ na finanse gminy będzie miała realizacja projektów przewidzianych w niniejszym Programie Rewitalizacji.

Finanse gminy

Jednym z istotnych kryteriów oceny sytuacji finansowej mającym także istotne znaczenie dla prognozowania przyszłej sytuacji jest zadłużenie miasta. Obowiązujące przepisy wymagają, aby łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku zobowiązań kredytowych, zobowiązań z tytułu pożyczek, potencjalnych spłat kwot poręczeń wraz z należnymi odsetkami od tych zobowiązań oraz kwota przypadających do wykupu w danym roku papierów wartościowych wyemitowanych przez miasto nie przekroczyła 15% planowanych dochodów budżetu miasta. Kolejnym ograniczeniem wynikającym z ustawy o finansach publicznych jest to, że poziom zadłużenia miasta czy gminy (wartość kredytów, pożyczek czy obligacji komunalnych) nie może przekroczyć 60 proc. planowanych rocznych dochodów.

Analiza poniżej przedstawionych zestawień finansowych pozwala stwierdzić, że jedynie do roku 2005 w budżecie występuje deficyt środków pieniężnych. Jednakże nawet dla tych lat wskaźnik zadłużenia liczony jako wartość deficytu budżetowego do dochodów, nie przekroczył wartości 21 %, co jest wynikiem bardzo dobrym. W kolejnych latach występuje nadwyżka budżetowa, z której sukcesywnie spłacane są wcześniejsze zobowiązania. Z takimi wynikami i prognozami Miasto Drawsko Pomorskie należy do gmin o stabilnym i niezagrożonym budżecie, w związku z czym nie istnieje żadne zagrożenia dla realizacji projektów założonych do realizacji w niniejszym Programie Rewitalizacji wynikające z utraty płynności finansowej.

Poniżej znajduje się zestawienie finansowe obrazujące sytuację finansową miasta, sporządzone na podstawie prognozy obsługi długu publicznego.

Wyszczególnienie	Wykonani e 2002	Wykonanie 2003	Przewidywane wykonanie					
			2004	2005	2006	2007	2008	2009
w tys. zł								
A. DOCHODY	22.470	31.906	33.203	34.965	35.000	35.000	35.000	35.000
B. WYDATKI	22.237	22.003	43.472	38.106	32.968	33.127	33.350	33.000
- wydatki bieżące	19.454	20.235	27.501	27.931	27.968	28.127	28.000	28.000
- wydatki majątkowe	2.783	1.768	15.971	10.175	5.000	5.000	5.350	5.000
C. NADWYŻKA/DEFICYT	+233	+9.903	-10.269	-3.141	+2.032	+1.873	+1.650	+2.000
D. FINANSOWANIE	-3	-1.470	10.269	+3.141	-2.032	-1.873	-1.650	-1.500
D1. Przychody ogółem:	905	1.100	+11.806	4.850	-	-	350	-
1) kredyty	697	1.100	2.149	3.500	-	-	-	-
2) pożyczki	-	-	710	1.350	-	-	350	-
3) nadwyżka z lat ubiegłych	-	-	8.947	-	-	-	-	-
4) inne źródła	208	-	-	-	-	-	-	-
D2. Rozchody ogółem:	908	2.570	1.537	1.709	2.032	1.873	2.000	1.500
1) spłaty kredytów	280	520	450	976	1.286	1.387	1.500	500
2) spłaty pożyczek	628	2.050	1.087	733	746	486	500	1.000
E. UMORZENIE POŻYCZKI	-	150	-	-	-	-	-	-
F. DŁUG NA KONIEC ROKU	4.743	2.592	3.914	7.055	5.023	3.150	1.500	-
1) zaciągnięte kredyty	970	450	2.149	4.673	3.387	2.000	500	-
2) zaciągnięte pożyczki	3.242	2.142	1.765	2.382	1.636	1.150	1.000	-
3) wymagane zobowiązania:	531	-	-	-	-	-	-	-
G. Wskaźnik długu do dochodu %	21,1	8,1	11,9	20,2	14,4	9,0	4,3	-
H.OBCIĄŻENIE ROCZNE BUDŻETU z tytułu spłaty zadłużenia – z tego:	1.285	1.949	1.752	1.894	2.307	2.082	2.185	1.580
1) spłaty rat kredytów z odsetkami	402	606	610	1.096	1.496	1.541	1.630	530
2) spłaty rat pożyczek z odsetkami	848	1.308	1.107	763	776	506	520	1.015
3) potencj. spłaty udzielonych poręczeń z należnymi odsetkami	35	35	35	35	35	35	35	35
I. Wskaźnik rocznej spłaty zadłużenia do dochodu %	5,7	6,1	5,4	5,4	6,6	5,9	6,2	4,5

Źródła finansowania projektów na lata 2005-2006

W latach 2005-2006 zostaną zrealizowane trzy zadania. Gmina zrealizuje dwa z nich o łącznej wartości 2.225.000,00 zł. Gmina przeznaczyła na realizację dwóch projektów środki będące wkładem własnym o wysokości 106.250,00 zł, co stanowi 25 % ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych w tym okresie. Za realizację zadania pn. „Remont siedziby Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim” odpowiada Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim przeznaczając kwotę 250.000,00 zł, co stanowi 25% wartości zadania. Źródłami finansowania zadań będą Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej i budżety własne jednostek.

Dokładne zestawienie zadań w podziale na lata oraz z propozycją ich źródeł finansowania przedstawia poniższe zestawienie.

Rok 2005

Nazwa projektu/działania	Koszt całkowity	2005			RAZEM ROK 2005
		Budżet gminy	Budżet Państwa	UE	
Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego	2 000 000	125 000,00	-	375 000,00	500 000,00
Przebudowa ul. Kilińskiego wraz z przebudową placu parkingowego	225 000	-	-	-	-
RAZEM		125 000,00	-	375 000,00	500 000,00
Nazwa projektu/działania	Koszt całkowity	2005			RAZEM ROK 2005
		Budżet powiatu	Budżet Państwa	UE	
Remont siedziby Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim	1 000 000	125 000,00	-	375 000,00	500 000,00
RAZEM		125 000,00	-	375 000,00	500 000,00

Rok 2006

Nazwa projektu/działania	Koszt całkowity	2006			RAZEM ROK 2006
		Budżet gminy	Budżet Państwa	UE	
Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego	2 000 000	375 000,00	-	1 125 000,00	1 500 000,00
Przebudowa ul. Kilińskiego wraz z przebudową placu parkingowego	225 000	56 250,00	-	168 750,00	225 000,00
RAZEM		431 250,00	-	1 293 750,00	1 725 000,00

Nazwa projektu/działania	Koszt całkowity	2006			RAZEM ROK 2005
		Budżet powiatu	Budżet Państwa	UE	
Remont siedziby Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim	1 000 000	125 000,00	-	375 000,00	500 000,00
RAZEM		125 000,00	-	375 000,00	500 000,00

W pierwszym roku realizacji zadań, Gmina Drawsko Pomorskie zakłada realizację projektów o łącznej wartości **500 000,00 zł**. Planuje się, że wykonane zostanie 25% zadania pn.: „Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego”. Starostwo w Drawsku Pomorskim zakłada realizację projektu o łącznej wartości **500 000,00 zł**. Planuje się, że wykonane zostanie 50% przewidzianego do realizacji zadania pn. : „Remont siedziby Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim”

W roku 2006 łączna wartość inwestycji zaplanowanych przez gminę to **1 725 000,00 zł**, na które gmina zaplanowała wkład własny w wysokości 431 250,00 zł. Założono dokończenie pierwszego projektu oraz realizację drugiego w 100 %. Natomiast Starostwo w Drawsku Pomorskim zrealizuje drugą połowę inwestycji rozpoczętej w 2005 roku.

We wszystkich projektach zakłada się ubieganie o pomoc finansową ze środków strukturalnych. Pomoc ta będzie udzielana na zasadzie refundacji poniesionych kosztów, więc w celu zachowania płynności bieżącej finansowej, może być konieczne uzyskanie dodatkowego finansowania ze źródeł zewnętrznych. Refundacja natomiast będzie stanowić część nakładów niezbędnych do realizacji kolejnych projektów. Analiza przepływów pieniężnych pierwszego okresu programowania 2005-2006 wykaże czy istnieje konieczność uzyskania finansowania. Szczegółowe zestawienie przepływów pieniężnych znajduje się w tabeli na kolejnej stronie.

	2005	2006
	w tys. zł	
Dochody	34 965	35 000
Wydatki ogółem	38 106	32 968
Wydatki bieżące	27 931	27 968
Wolne środki	10 175	5 000
Nakłady inwestycyjne	125 000	431 250
Nadwyżka środków	-	-
Niedobór środków	-114 825	-426 250
Refundacja ze środków publicznych	750 000	1 668 750
Wolne środki po inwestycji	635 175	1 242 500
Pozostałe do sfinansowania	0	0

W powyższym zestawieniu dokonano analizy, czy realizacja projektów będzie się wiązać z koniecznością uzyskania dodatkowych środków w celu zapewnienia miastu Drawsko Pomorskie płynności finansowej.

Dokonano następujących założeń:

- Realizacja inwestycji nastąpi z tzw. wolnych środków, czy różnicy pomiędzy dochodami miasta a wydatkami bieżącymi.
- Jako wydatki bieżące rozumie się wszystkie wydatki oprócz tych o charakterze inwestycyjno-majątkowym.
- Zakłada się, że początkowo Urząd Miasta i Gminy realizuje zadania ze środków własnych, zaś w kolejnych okresach przeznaczane są na inwestycje również środki z refundacji.
- Dochody i wydatki zostały oszacowane na podstawie „Prognozy obsługi długu publicznego Urzędu Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie”.

Zarówno w roku 2005, jak i roku 2006 wolne środki są mniejsze niż wysokość zakładanych do poniesienia nakładów. Ich niedobór jest pokrywany z refundacji nakładów ze środków strukturalnych, eliminuje to konieczność zaciągania kredytów.

VI. SYSTEM WDRAŻANIA PROJEKTÓW

Każdy projekt jest realizowany etapowo – każdy kolejny etap wynika z poprzedniego etapu, jest jego naturalnym następstwem, a jednocześnie punktem wyjścia do kolejnego etapu. Poniżej przedstawiono wszystkie etapy powstawania i przebiegu projektu ze zwróceniem szczególnej uwagi na proces wdrażania (w tym rozdziale) oraz na monitoring i ewaluację (w rozdziale następnym).

Proces wdrażania projektów składa się z następujących etapów:

1. Zdefiniowanie projektu
2. Przygotowanie projektu

3. Ocena projektu
4. Finansowanie projektu
5. Zakontraktowanie projektu
6. Wdrażanie i śledzenie procesu wdrażania projektu
7. Ewaluacja projektu

Krótką charakterystyką każdego etapu wdrażania projektu:

1. Zdefiniowanie projektu – burza mózgów celem wyłonienia projektów oraz analiza pomysłów na potencjalne projekty. Jest to punkt wyjścia do każdego projektu. Główne zadanie na tym etapie polega na określeniu „problemu”, czyli odpowiedzenie sobie na pytanie, dlaczego mamy podejmować określone działania i zdefiniowanie wielu alternatywnych sposobów jego rozwiązania. Najważniejsze pytania, jakie zadajemy sobie na tym etapie, to:
 - Co chcemy osiągnąć?
 - Jakich rezultatów końcowych się spodziewamy?
 - W jaki sposób osiągnąć te rezultaty?
 - Jakie są rozwiązania alternatywne problemu?
 - Jakie są szacunkowe koszty preferowanego rozwiązania oraz rozwiązań alternatywnych?
 - Jakie będą źródła finansowania projektu?

Rezultatem tego etapu jest powstanie krótkiego dokumentu będącego pierwszym, ogólnym opisem projektu.

2. Przygotowanie projektu – staranne opracowanie koncepcji projektu. Zakres prac podejmowanych na tym etapie zależy w dużej mierze od jego złożoności i skali. Na tym etapie powstaje konkretne opracowanie – zazwyczaj projekt techniczny oraz kosztorys inwestorski.
3. Ocena projektu – projekt jest skrupulatnie oceniany, a proponowane rozwiązania korygowane w zależności od zakładanego budżetu i celów projektu. Na tym etapie sprawdza się, czy projekt przyniesie oczekiwane efekty.

Podstawowe pytania, jakie należy postawić sobie w ramach oceny projektu, to:

- Czy projekt jest możliwy do zrealizowania?
 - Czy jego realizacja doprowadzi do osiągnięcia zakładanych celów?
 - Czy przyczyni się do realizacji celów przyjętych dla powiatu/województwa?
4. Finansowanie projektu – podejmowanie decyzji o sposobie finansowania i wdrażania projektu. Na tym etapie następuje zatwierdzenie budżetu projektu, harmonogramu realizacji, składu zespołu wdrażającego projekt. Posiadając te informacje można przystąpić do oceny wykonalności projektu pod kątem instytucjonalnym, technicznym, ekonomicznym i finansowym. Na tym etapie powstaje studium wykonalności projektu oraz zasady monitoring i ewaluacji w oparciu o wypracowane w studium wskaźniki.
 5. Zakontraktowanie projektu – wyłonienie wykonawcy projektu zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Na tym etapie na wstępie opracowana zostaje Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia, obejmująca specyfikację techniczną projektu. Przy większych i bardziej skomplikowanych zamówieniach SIWZ jest przygotowywany przez specjalizujące się w tym zakresie firmy doradcze. W większości projektów ujętych w Lokalnym Planie Rewitalizacji, do wyboru wykonawcy zastosowany zostanie tryb przetargu nieograniczonego.
 6. Wdrażanie i śledzenie procesu wdrażania projektu – nadzór nad realizacją większości projektów ujętych w niniejszym opracowaniu będzie samodzielnie prowadzić gmina Drawsko Pomorskie. Jedynie w przypadku projektów przekraczających 1 mln PLN, wyłoniony zostanie inwestor zastępczy, który pełnić będzie nadzór inżynierski nad realizacją projektu.
 7. Ewaluacja projektu – czyli w tym przypadku ocena ex-post wyników projektu w odniesieniu do zakładanych rezultatów na etapie planowania projektu i zakontraktowania projektu. Na tym etapie należy odpowiedzieć na następujące pytania:
 - Czy udało się osiągnąć wszystkie cele projektu?
 - Czy zostały one osiągnięte przy rozsądnym gospodarowaniu dostępnymi środkami?

- Czy rezultaty projektu mają charakter trwały? Czy zapewniona jest ich trwałość?

Istotnym celem ewaluacji jest przekazanie informacji zwrotnej burmistrzowi oraz radnym, którzy podjęli decyzje o realizacji projektu. Weryfikacja osiągniętych rezultatów w wyniku realizacji projektu może prowadzić do zdefiniowania nowych projektów lub przebudowy założeń, wskaźników i harmonogramów dla tych, które są dopiero planowane.

Każdy z projektów jest wdrażany według zasad i zgodnie z harmonogramem zapisanym w karcie projektowej. Jednocześnie poprzez system monitorowania, opisany w następnym rozdziale, dokonuje się okresowych kontroli, mających zapewnić wykonanie go zgodnie z planem. Za nadzór nad prawidłową realizacją poszczególnych działań projektu odpowiedzialna jest jednostka koordynująca, wyznaczona w karcie projektu (wzór karty realizacji projektu w rozdziale 7). Do niej należy kontrola prawidłowości prac bieżących związanych z wdrażaniem projektu. Obszarami szczególnego nadzoru są: terminy realizacji etapów projektu, realizacja finansowa projektu, osiąganie wskaźników na poszczególnych etapach realizacji projektu.

VII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Monitoring i ocena realizacji

Lokalny Plan Rewitalizacji będzie polegać na dokonywaniu corocznej oceny stopnia realizacji działań i projektów zapisanych w niniejszym dokumencie. Wynikiem tej oceny jest Karta oceny realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji przedstawiona poniżej. Karta ta jest przedstawiana do informacji burmistrzowi oraz radnych. Po zapoznaniu się z wnioskami z oceny realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji, burmistrz może wystąpić z propozycją autopoprawek do Lokalnego Planu Rewitalizacji. Dzięki takiemu rozwiązaniu w ramach działań monitorujących zostaje rozwiązany problem dezaktualizacji założeń Planu, który może wynikać ze zmieniających się warunków funkcjonowania samorządu, prawodawstwa i innych czynników mogących deformować zasadność podejmowanych w ramach Planu działań.

Monitoring odbywać się będzie na poziomie realizacji poszczególnych działań i projektów:

- Każdy projekt posiada kartę oceny realizacji projektu. Karta oceny powinna zawierać planowane efekty realizacji w postaci wskaźników ilościowych dla produktu, rezultatu i oddziaływania. Wskaźniki te zaczerpnięte są ze studium wykonalności dla projektu. Po zamknięciu realizacji projektu należy podać efektywność wskaźników produktu i rezultatu obowiązkowo oraz oddziaływania fakultatywnie. Jeżeli projekt jest realizowany w dłuższym okresie, w kilku etapach, należy określić jakie wskaźniki produktu powinny zostać osiągnięte po zakończeniu każdego etapu.
- Jednostka odpowiedzialna za nadzór nad realizacją projektu określa w karcie realizacji projektu termin uzyskania informacji niezbędnych do wypełniania karty realizacji projektu.
- W terminach wyznaczonych w karcie realizacji projektu następuje porównanie stanu faktycznego realizacji z harmonogramem oraz przewidzianymi do osiągnięcia na dany termin wskaźnikami.
- Jednostka odpowiedzialna za nadzór nad realizacją projektu przedstawia burmistrzowi wyniki oceny realizacji projektu do zatwierdzenia.
- Jednostka odpowiedzialna za nadzór nad realizacją projektu, dwa razy w roku, przygotowuje Kartę oceny realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji.
- Karta oceny realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji jest przedkładana do zatwierdzenia Burmistrzowi Drawskiego Pomorskiego, który przedstawia sprawozdanie z realizacji projektu Radzie Miejskiej.

Wzór: Karta oceny realizacji projektu

KARTA OCENY REALIZACJI PROJEKTU			
Nazwa projektu:			
Dokładna lokalizacja:			
Jednostka odpowiedzialna:			
Osoba odpowiedzialna:			
Całkowity planowany okres realizacji projektu, w tym:			
Etap 1			
Etap 2			
Etap n			
Planowane wskaźniki osiągnięć dla całego projektu:		Uzyskane wskaźniki osiągnięć dla całego projektu:	
- produktu:			
- rezultatu:			
- oddziaływania:			
Planowane wskaźniki osiągnięć dla Etapu n:		Uzyskane wskaźniki osiągnięć dla Etapu n:	
- produktu:			
- rezultatu:			
Ostateczne terminy uzyskania danych i informacji			
Termin 1			
Termin 2			
Termin n			
Efektywność wskaźników na zakończenie realizacji projektu			
- produktu			
- rezultatu			
Sporządził:		Data:	
Zatwierdził:		Data:	

Wzór: Karta oceny realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji

KARTA OCENY REALIZACJI LOKALNEGO PLANU REWITALIZACJI			
Lista projektów do realizacji w ocenianym okresie (nr i nazwa projektu)			
Projekty zrealizowane w terminie (nr i nazwa projektu)			
Projekty zrealizowane po terminie (nr i nazwa projektu) wraz z przyczyną opóźnienia			
Zaplanowane a niezrealizowane projekty wraz z przyczyną braku realizacji			
Osiągnięte wskaźniki w wyniku zrealizowanych projektów:			
- produktu:			
- rezultatu:			
- oddziaływania:			
Czy zagrożone jest osiągnięcie wskaźników LPR?			
Sporządził:		Data:	
Zatwierdził:		Data:	

Komunikacja społeczna Lokalnego Planu Rewitalizacji

Public relations Lokalnego Planu Rewitalizacji powinien mieszkańcom miasta i gminy Drawsko Pomorskie i gmin sąsiednich w sposób przystępny komunikować następujące treści:

A: przed rozpoczęciem realizacji projektu/działania:

- przyczyny podjęcia decyzji o jego realizacji,
- spodziewane wskaźniki osiągnięć,
- zalety wybranego wariantu lokalizacyjnego/technologicznego

B: w trakcie realizacji projektu:

- informacja o postępach w pracach,
- informacja o partnerach/mieszkańcach zaangażowanych w projekt lub korzystających z projektu,

C: po zakończeniu realizacji projektu/działania:

- korzyści osiągnięte w wyniku realizacji projektu,
- opinie mieszkańców miasta i gminy/turystów bezpośrednio korzystających z wyników projektu.

Osobą odpowiedzialną za prowadzenia public relations Lokalnego Planu Rewitalizacji jest Burmistrz Miasta i Gminy Drawsko Pomorskie Zbigniew Ptak.

Wszelkie materiały publikowane na temat realizowanych projektów współfinansowanych ze środków UE, zgodnie z zapisami UZPORR, zawierać będą informacje o zaangażowaniu środków funduszy strukturalnych w realizację projektu oraz logo ZPORR i UE.

Należy zaznaczyć, że public relations Lokalnego Planu Rewitalizacji to nie są jedynie kontakty z prasą i mediami. To również sposób prowadzenia projektów, spotkania z zainteresowanymi grupami mieszkańców, minimalizacja ewentualnych negatywnych efektów planowanych i realizowanych działań. Planowanym rezultatem aktywnej komunikacji społecznej będzie więc wzrost zainteresowania realizowanymi projektami, co zwiększy kontrolę społeczną, stworzenie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia pomiędzy gminą a jej mieszkańcami, polepszenie mechanizmów budowy wsparcia społecznego dla obecnego i przyszłego Lokalnego Planu Rewitalizacji.